

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă nr. 54, edificiu ziarului Aradii Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938. Trif. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 184.
1939. augusztus 17., csütörtök

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

„Az a törvény, amelyet ma alkalmazunk, ajándékot hoz a helyi élet számára, kapu, amely megnyitja az ország különböző vidékei gazdasági képességeinek kifejtése előtt s végül remény arra, hogy ezáltal a tartomány hozzájárul az ország felemeléséhez.”

(Armand Calinescu miniszterelnöknek Temes-tartomány királyi helytartójának beiktatása alkalmával mondott beszédéből.)

Bucuresti:

Kedden délelőtt a constantai Rapiddal Bucurestibe érkezett Calinescu Armand miniszterelnök, Gafencu Grigore külügyminiszter és Marinescu tábornok, közegészségügyi miniszter. A korábbi többi tagjai, akik a hétfői constantai tengerészeti ünnepen vettek részt, a délelőtti folyamán érkeztek meg Bucurestibe.

Salzburg:

Frick dr. német birodalmi belügyminiszter és felesége szerdán több napos tartózkodásra Salzburgba érkezett. Velük együtt érkezett Salzburgba gróf Csáky István magyar külügyminiszter, aki néhány nap óta a birodalmi belügyminiszter vendége, valamint Stojay Döme berlini magyar követ is. A vendégek a Leopoldskron-kastélyban szálltak meg és szerdán este résztvettek a Sevillai borbély előadásán.

Tokió:

A Deutsche Lufthansa repülőársaság „JU 52” jelzésű repülőgépe Tokió melletti Hanada repülőtéren leszállt. A gépen két utas ült, Plauer kapitány és Lissau főhadnagy, akik kijelentették, hogy az ut kedvező légköri körülmények között történt meg.

Gibraltár:

A gibraltári kormányzó határozat rendelt el Spanyolország felé. Az angol helyőrséghez és flottához tartozó személyek és azok hozzátartozói a további intézkedésig Gibraltárból nem mehetnek át spanyol területre. A tilalmat megelőzően incidens történt és ennek során egy angol tiszt feleségét spanyol területen tartóztatták.

München:

Szerdán ünnepelték meg a 25.ik évfordulóját annak, hogy Hitler mint önkéntes belevett a 16.ik bajor ezredbe, amelyben a világháború befejezéséig szolgált. Göring a német hadsereg nevében üdvözölte a Führert.

Haifa:

A Reuter értesülése szerint egy Haiffához közel fekvő helységben szerdán reggel a rendőrség 18 fegyvert, 3000 puskagolyót és különböző török és német gyártmányú robbanószert talált. Megállapítást nyert, hogy a fegyver, munició és robbanószerek még a világháború idejéből származik, azokat még annakidején rak tározták ottan el.

Varsó:

Woicich Korfanty a lengyel munkapárt elnöke a Polonea című keresztény demokrata lap szerkesztője Paderewskynek, a lengyel köztársaság első elnökének közeli munkatársa, súlyosan megbetegedett. Az orvosok lemondják Korfanty életéről.

Barcelona:

(Rador.) Queipo de Llano tábornok tegnap a spanyol katonai bizottság több tagjával hajón elutazott Olaszországba. A tábornokot egy rendőrkülönítmény is kíséri.

Belga lap jelenti:

Béketervet juttatott el a Vatikánhoz Németország és Olaszország

Négyhatalmi konferencia tárgyalná le az ellentéteket — Nagy jelentőséget tulajdonítanak a danzigi népszövetségi főbiztos tanácskozásainak

Harminc napi „fegyverszünetet” javasolnak

A „Star” című londoni lap keltart amellett az értesülése mellett, hogy Mussolini tervezetét készítette a danzigi kérdés megoldására s a tervezet tárgyalás alá is került ugy Salzburgban, mint Berchtesgadenben. A lap azt állítja, hogy Mussolini tervezete nagy vonalban azonos a rendezési móddal, amelyet Smuts tábornok javasolt 1919-ben. Ezt a megoldási módot annak idején a békeértekezlet elutasította.

Smuts azt javasolta a békeértekezletnek, hogy juttassák Németországnak a Danzig fölötti felségjogot, de egyidejűleg nemzetközi ellenőrzés alatt bizonyos biztosítékot nyújtsanak Lengyelországnak is. A nemzetközi ellenőrzést Smuts tábornok tervezete szerint a Népszövetség gyakorolta volna.

Az angol lap szerint Mussolini tervezete annyiban tér el a régi tervtől, hogy a nemzetközi ellenőrzést nem a Népszövetségre, hanem egy háromtagú bizottságra kívánja bízni. A bizottság egyik tagja német, egy tagja lengyel lenne, míg a harmadik tagot valamelyik semleges ország adná.

Az angol kormány tudtával tárgyalta a danzigi főbiztos Berchtesgadenben

A Star úgy tudja, hogy Németország a jelek szerint visszautasította Mussolini megoldási javaslatát. Afelől viszont semmi kétség sincs, hogy a lengyelek sem fogadják el.

A Reuter-ügynökség varsói jelentése szerint lengyel körökben nem veszik komolyan a danzigi kérdés rendezését célzó különféle tervezeteket. Illetékes helyen minden ílyesmit olyan kísérleti léggömbnek tekintenek, amelyet Németország erejét fel annak a kipróbálására, hogy vajon Lengyelország ellenállása mennyire szilárd.

A legutóbbi események viszont arra figyelmeztetik Varsót, hogy készen kell állnia minden eshetőségre.

Beck külügyminiszter hétfőn megbeszéléseket folytatott az angol, valamint a francia nagykövettel, később pedig a nunciussal.

Ezek a megbeszélések azt bizonyítják. — mondja a Reuter. — hogy a nemzetközi feszültség növekedőben van. A tárgyalásokról lehetetlen megbízható értesítéseket szerezni, de feltételezhető, hogy a varsói megbeszélések során,

a danzigi kérdés utolsó fejezetét vizsgálják át.

A francia Havas-ügynökség varsói jelentése szerint a lengyel lapok érezhető idegességgel tárgyalják Burckhardt népszövetségi főbiztos titokzatos tanácskozásait. A lengyel sajtó hangoztatja, hogy

a lengyel kormány semmit sem tudott Burckhardt tanácskozásairól, sem arról a szándékáról, hogy Hitlerhez utazik.

Hivatalos körökben is szükségesnek tartják kijelenteni, hogy a népszövetségi főbiztosnak a lengyel kormány részéről semmiféle megbízatása nem volt. Hozzáteszik, hogy Burckhardt elutazása előtt, sem azután semmiféle megbeszélést nem folytatott a varsói kormány illetékes ténnyezőivel.

A lengyel lapok végül felteszik a kérdést, hogy vajon

mit is csinálhatott Burckhardt Berchtesgadenben?

Londonban is egyre jobban foglalkoznak a népszövetségi főbiztos tevékenységével. Sok jel mutat arra, hogy

az angol kormány tudott a főbiztos berchtesgadeni látogatásáról.

s hivatalos angol körökben vannak olyan további tervek, amelyek szoros összefüggést tartanak Burckhardt tevékenységével. A Havas londoni jelentése szerint ottani illetékes körök kijelentették, hogy

a népszövetségi főbiztos jelentést tett az angol kormánynak a Hitlerrel folytatott beszélgetéséről.

Ezzel kapcsolatban Londonban azt is hangsúlyozzák, hogy az angol kormány sem Burckhardtól, sem senki mástól semmiféle javaslatot nem kapott a danzigi kérdés rendezésére vonatkozólag. Végetekül kijelentik még, hogy semmit sem tudnak Burckhardtnak arról a szándékáról, amely szerint személyesen is Londonban utazik, amint ezt néhány lap jelentette.

Idegesség Lengyelországban

Itt kell megemlítenünk, hogy hétfőn este Halifax lord külügyminiszter egy óra hosszat tanácskozott a londoni francia ügyvivővel. Politikai körökben úgy tudják, hogy ez a tanácskozás összefüggésben áll a népszövetségi főbiztos küszöbön álló londoni utazásaival, vagy legalább is azzal a jelentéssel, amelyet Hitlerrel folytatott beszélgetésekről küldött Londonba. Ugyanezekben a körökben azt hiszik, hogy

Burckhardt jelentést tesz a berchtesgadeni tanácskozásáról a Népszövetség állandó hármass bizottságának, amelyet annak idején Danzig ügyében kiküldtek s csak azután utazik az angol fővárosba.

Ezekből a jelentésekből azt a következtetést lehet levonni, hogy

Anglia Franciaországgal egyetértésben Lengyelország megkerülésével folytat tanácskozásokat Danziggal kapcsolatban. Ez pedig a lengyel idegenséget nagyon is értéketővé teszi.

A Berliner Börsenzeitung a következő három pontban foglalja össze a salzburgi és berchtesgadeni német-olasz megbeszéléseket:

1. Továbbra is a helyzet, hogy Németországnak Angliával és Franciaországgal semmiféle olyan vitás kérdése nincs, amely azok életérdekét érintené, vagy békés úton megoldható ne volna.

2. Danzig kérdésének a lengyel függetlenség és szabadság problémájával semmi összefüggése nincs.

3. Németország elszántsága a danzigi kérdésnek adott időben való megoldására ép oly nagy, mint hatalmi eszközei arra az esetre, ha kényszerítik, hogy működésbe hozza azokat bizonyos merényletek elhárítása érdekében.

London. (Rador.) A Times értesülése szerint Németország katonai előkészületei nagy iramban folynak. A tárgyilagossá megfigyelők véleménye szerint most már több mint 2 millió ember van fegyverben, a néhány nap előtt 1 millió 700 ezerrel szemben.

Varsó. (Rador.) A Gazeta Polska Berlini tudósítója jelenti, hogy a külföldi lapok tudósítójának véleménye szerint

A Vatikánhoz intézett jegyzék

Brüsszelből jelenti a Havas távirati iroda: A „Le Nation Belge” hosszabb tudósítást közöl Londonból, amely többek között a következőket tartalmazza:

— Szavahihető körökből nyert értesülés szerint

a Szentoszák mellé akreditált német és olasz nagykövét egy-egy jegyzéket nyújtott át Maglioné szentszéki bíboros-államtitkárnak.

A jegyzékben úgy Németország, mint Olaszország a lengyelországi németek és a franciaországi, valamint a tuniszi olaszok elnyomásáról beszél. A két ország

annak a szándékának és óhajának ad kifejezést, hogy az Európát rengető problémákat békés úton intézzék el.

— Készek vagyunk arra, — írja a két jegyzék, — hogy minden erőszakos kísérletnek ellenálljunk, mindazonáltal a két kormány az alábbi végső javaslatokat teszi a nyugati hatalmaknak:

1. Harmincnapos fegyverszünetet állapítsanak meg, mely idő alatt mindkét fél távol tartja magát minden akciótól. A harmincnapos idő alatt nemzetközi konferenciát hívnak össze, amelynek Franciaország, Anglia, Németország és Olaszország külügyminisztere lesz a tagja.

2. A négy külügyminiszter minden igyekezetével azon lesz, hogy a danzigi kérdés ügyében megegyezésre jusson. Amennyiben ez megtörténik, a megegyezés tervezetét az angol kormány eljuttatja a lengyel kormánynak abból a célból, hogy az nyilatkozzék,

A pápa és Mussolini is szótartot intéz a világ közvéleményéhez

Páris. A francia fővárosban továbbra is teljes tartózkodással itélik meg a salzburgi és berchtesgadeni német-olasz megbeszéléseket. Francia diplomáciai körökben várakozó álláspontot helyezkednek és hangoztatják, hogy a tárgyalásokról megjelent, nagy általánosságokban mozgó és gyakran ellentmondásokat tartalmazó sajtóhírekből nem igen lehet végső következtetéseket levonni. Illetékes francia körök azon a véleményen vannak, hogy a most lefolyt német-olasz megbeszélések a tengelyhatalmak politikai együttműködésének természetes megvilágításai voltak. A baloldali és a Szovjetvel való szövetséghez ragaszkodó jobboldali lapok hevesen ellenzik a tengelyhatalmakkal való megegyezés gondolatát.

A Paris Midi római értesülése szerint az olasz fővárosban az a hír járja, hogy Mussolini nemsokára szótartot intéz a világ közvéleményéhez.

az elkövetkező három hét alatt a lengyel-német surlódás a maximumát fogja elérni.

Berlini politikai körök annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a müncheni kongresszus előtt drámai elhatározás nem várható. Az általános feltevés az, hogy a német és olasz kormányok olyan tervvel lépnek fel, mely az európai megbékélést hozná magával. Ebben a tervben bent foglaltatna a danzigi statútum revíziója is.

Kölcsönös írásos megállapodás Anglia és Lengyelország között

Páris. Az Oeuvre arról értesül, hogy a legközelebbi napokban aláírják azt a külön megállapodást, amelyet

Anglia köt Lengyelországgal és amelyben a két hatalom kötelezettséget vállal arra, hogy ha bármelyiket egy harmadik hatalom részéről támadás érne, úgy azonnal fegyveresen segítségére siet.

Érdekes pontja a szerződésnek az a része, amelyben

Anglia arra az esetre is kötelezettséget vállal Lengyelország támogatására, ha egy olyan szomszédos államot érne fegyveres támadás, amelynek függetlensége és területi épsége Lengyelországnak életérdeke.

Az Oeuvre értesülése szerint a szerződésben állítólag meg van említve Magyarország és Litvánia is.

vajon a megoldás mennyire veszélyeztetné Lengyelország függetlenségét. Ha a lengyel válasz a függetlenséget illetőleg nemleges lesz, vagyis a megoldási javaslat nem veszélyeztetné Lengyelország függetlenségét, úgy értelmeznék, hogy Lengyelország elfogadja a javasolt megoldást.

3. A danzigi kérdés megoldása után szó lehet a harmincnapos határidő meghosszabbításáról, amely esetben a négy külügyminiszter megegyezés szerinti sorrendben más kérdések tárgyalására is rátérne.

Németország és Olaszország annak a nézetének ad kifejezést, hogy a javaslatok elfogadása a nemzetközi helyzet nagyarányú enyhülését hozná maga után és a Vatikán erkölcsileg pártfogolja ezt az akciót. A tervet Berchtesgadenben készítették elő.

Oslóból jelentik: Hamilton Fish, az Oslóban üléselő parlamenti unió kongresszusára kiküldött amerikai delegáció elnöke az újságíróknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy

javasolni fog egyhónapos fegyverszünetet Európában. Ez idő alatt Franciaország, Anglia, Németország és Olaszország külügyminiszterei értekezletre jönnek össze, hogy megvizsgálják a nemzetközi helyzetet.

Amennyiben nem tudnának megegyezni a lényeges pontok tekintetében, választott bíróságot javasol, amelynek tagjai a norvég és belga király, valamint az ír köztársaság és Svájc államfője lenne. A választott bíróság az összes kérdésekben véglegesen döntene.

A Duce ez alkalommal közli majd, hogy a két tengelyhatalom, valamint Japán, nem mondhat le jogos területi és gyarmati igényeiről.

Az Intrantsgeant az őshatalmi értekezlet egybebehívásának lehetőségével foglalkozik. A lap azt hiszi, hogy

a terv összefüggésben áll a pápának a berlini pápai nunciussal folytatott megbeszéléseivel. Híre jár ugyanis, hogy a Szentatya nemsokára szótartot intéz a világhoz a nemzetközi kérdések békés rendezése érdekében.

Magyar oáfolat a Magyarországgal kapcsolatos híresztelésekre

A Magyar Távirati Iroda az alábbi hivatalos jelentést adta ki:

„Csáky gróf salzburgi látogatásával kapcsolatban a külföldi sajtó jelentéseket közül bizonyos nyomásról, vagy éppen Magyaror-

Értesmeszesedés, gutaütés, gyomor és vese-megbetegedések ellen a

LITHINES VICHY TILLAT

porok elsőrangnak.

Eredeti Vichy-medencéből (Franciaország) származó sók.

szághoz intézett német ultimátumról. Ezek a jelentések amelveket egyébként fenn tartásokkal közöl a külföldi sajtó is, — egyáltalában nem felelnek meg az igazságnak. A kérdés most az, hogy kinek állhat érdekében, hogy ilyen hamis híresztelések keringjenek, amelyek csak arra jók, hogy növeljék az általános nyugtalanságot. Hogyha ez a híresztelés csak egyszerű szennződőkérés, úgy nélküli az Európával szembeni teletőséget, ha pedig más célzata van, úgy ez nem lehet egyéb, mint károkat okozni Magyarországnak.

A Magyar Távirati Iroda hivatalos cáfolatát a román Rador sajtóiroda továbbította.

Csáky gróf újból találkozik Ribbentroppal

Páris. A francia lapok egy része, így a Martin, a Petit Parisien, a Petit Journal, a Jour és más kisebb újságok a Havas ügynökség berlini értesüléseit közlik Csáky gróf magyar külügyminiszter németországi tartózkodásáról és a német politikai köröknek a magyar kérdéssel kapcsolatban elfoglalt álláspontjáról. A jelentés szerint lehetséges, hogy Csáky gróf ismételen találkozzon fog Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel. Berlini illetékes körökben

cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint német részről a magyar-német gazdasági és politikai kapcsolatok kiterjesztésére és különböző, a magyar törekvések támogatására vonatkozó javaslatokat terjesztettek volna a magyar kormány elé.

A Petit Journal értesülése szerint, azok a megbeszélések, melyeket Beck lengyel külügyminiszter nemrég a varsói angol és francia nagykövetekkel folytatott, nemcsak a danzigi kérdésről, hanem Magyarországról és Szlovákiáról is szó volt. Ha ugyanis Magyarország közvetett vagy közvetlen veszélyben volna, ezáltal Lengyelország is veszélyben foroghatna. Természetes, hogy Anglia Varsóra bizza annak megállapítását, hogy Lengyelország létérdekei mikor forognak veszélyben.

Gyorsított ütemben folytatják a moszkvai katonai tárgyalásokat

Moszkva. Az orosz fővárosból érkező jelentés szerint az angol-francia-orosz katonai tárgyalások gyorsított ütemben folynak tovább. A megbeszélések részleteiről az illetékes körök semmit sem árulnak el. A tárgyaló felek naponta kétszer ülnek össze. Elhatározták azt is, hogy vasárnap és ünnepnapokon is folytatják a tanácskozásokat.

A Daily Telegraph, mint Londonból jelentke tudni véli, hogy az angol kormány hosszú jelentést kapott Moszkvából. A jelentés beszámol a hármas katonai megbeszélések eddigi eredményeiről. A tárgyalások kedvező légkörben folynak, de úgy látszik, hogy az orosz katonai küldöttség sokkal szélesebb alapokra akarja fektetni a katonai megállapodást, mint azt angol és francia részről óhajtják. Hír szerint az orosz bizottság az európai háborúval kapcsolatos kérdéseken kívül tisztázni akarja azt is, hogy milyen megatartást tanúsít Anglia és Franciaország akkor, ha Szovjetország és Japán között háború tör ki.

Az angol lap végül azt írja, hogy az angol és francia katonai küldöttség valószínűleg utasításokat kap.

London. Angol diplomáciai körök a moszkvai angol-francia-szoviet tárgyalásokkal kapcsolatban olyan híreket kaptak, hogy a szoviet új követelésekkel lépett fel. Ezek a követelések meg lehetőséget nyújtanak, mert az angol külügyi hivatal már is érintkezést keresett a londoni francia ügyvivővel. A vezérkari megbeszélések e szerint épp olyan vontatottan haladnak, mint azok a tanácskozások, amelyeket Strang folytatott. Az új követelések egyelőre két pontból állnak: 1. A tárgyalásokat szélesítsék ki. 2. A másik szerint a szovjet kormány azt szeretné, hogy keletázsiai fegyveres összetűzés esetén a nyugati hatalmak siessenek segítségére.

Az Uralkodó beszédet mondott a constantai tengerészeti ünnepélyen

Fényes keretek között folyt le a tengerészet védszentjének ünnepsége

Constanta. Különlegesen ünnepélyes keretek között zajlottak le kedden a román tengerészet védszentjének névnapjára ünnepségei. Az ünnepségen résztvevő Öfelsége a király is, aki reggel 9 órakor érkezett Constantába. A kikötői pályaúdváron Calinescu kormányelnök, Paul Teodorescu tábornok tengerészeti miniszter, Ottescu királyi helytartó, Barbuneanu altengernagy, a királyi tengerészet parancsnoka és Cristescu tábornok megyefőnök fogadták az Uralkodót, akiknek Nicolau tábornok polgármester a hátyomárvos sötét és kenveret kínálta fel. A rövid üdvözlések után a király és kísérete felszállt a „Luceafarul” nevű jachtra, miközben Mihai, gyulafehérvári nagyvajda Öfelsége a hajóhad parancsnokának kíséretében a „Regina Maria” torpedóromboló felé indult, ahol ünnepélyes keretek között bevezették a tengerészet tisztikarának tagjai közé.

Ezután Ciopron tábori püspök a „Luceafarul” fedélzetén istentiszteletet tartott a háborúban hősi halált halt tengerészek lelkiüdvéért. A hősi halottak neveinek felolvasása után virágokból font horgonyt dobtak a tengerbe, miközben az egész közönség egy percnyi hallgatással áldozott a hősi halottak emlékének. A vízirepülőgépek flottillája keringés közben dobott virágcsokrot a vízbe, abban a négyzetben, amelyet a felsorakozott hadihajók alkottak.

Az emlékünnepevény befejeztével sor került a kitüntetések szétosztására. A tengerészet és a kormány számos kiválósága kapta meg a „Virtutea Maritima” rendjelet. Ez a szertartás a „Da-

Öfelsége a haditengerészet jelentőségéről

Azon a közhéden, amelyet a constantai tengerészeti ünnepség után rendeztek a „Basarabia” nevű motorshajó fedélzetén, Paul Teodorescu tábornok tengerészeti miniszter üdvözlőbeszédére Öfelsége a következő beszédet mondotta el:

— Miniszter ur, szeretett bajtársak!
— Nem titok senki előtt, hogy milyen szeretettel viseltetem a mi tengerészetünk iránt. Ebben az évben igyekeztem ennek a szeretetnek még nagyobb kifejezést adni azáltal, hogy Flamat a királyi tengerészethez irattam be.
— Amint helyesen fejezte ki Ön, ez az elmúlt év valóban jó esztendője volt a tengerészetünknek. Olyan év volt, amely tényleges haladást jelent, úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben. Az egész felfogásunk aléle az eszme felé kezdett hajlani, hogy a tengerészet nem játékszer csupán, hanem valóban elsőrangú szerepet tölt be államszervezetünkben úgy a nemzetvédelem, mint a tekintélyünk és kereskedelmünk fokozása szempontjából.
— De a legfontosabb tény, amely az én szememben felülmúlja a többi mind, az új iskolahajó beállítás. Az elmúlt évek során sokat beszéltem arról a legendáshírű szellemről, amely a mi tengerészetünket megteremtette. A Mircea nevű új hajó jöttétől a tengerészhuség meg erősítésére irányuló szellem megújítását remélem és azt a lehetőséget, hogy tengerészeink műközhessenek a lehető legnagyobb vízen úszni, az egész világ előtt bizonyíthatassák tudásukat és képességeiket.

— Nemzetvédelmi szempontból az az erőfeszítés, amelyeket a tengerészet felszerelése érdekében tettünk, azt bizonyítja, hogy azok, akik az ügyek felelősségét viselik ebben az országban, elhatározottan meg akarják azt erősíteni, annál erősebbé tenni, annál erősebbé eszközölni megengedik, nagy testvére, a szárazföldi hadsereg mellett. A honvédelem három tényezője: a szárazföldi hadsereg, a tengerészet és a légi szolgálat együttesen szoros kapcsolatban, tudatában van annak, hogy azon a nagy napon, amikor jön a hívó szó, testestől, lelkestől megteszi a kötelességüket.

— Azoknak a múltban adott névének, akiknek nevét ma felsoroltuk, a legjobb közösség, hogy a határok minden védőjében él ez a szellem és lelki készség. A határoknak ez a védelme, amely ott kell, hogy éljen minden román lelkében és nemcsak azoknak a lelkében, akik katonai formaruhát viselnek, ez az acélai erősebb hit megindíthatatlan sziklát kell, hogy alkosson minden román lélek számára. Ez azt jelenti, hogy azt, ami román, nem lehet odaadni, hogy azt ami román, meg fogjuk védeni, sőt, ha valaki szereti a békét, annak tudnia

„cia” nevű hajón folyt le. Az ünnepségek lezajlása után a „Basarabia” motorshajón díszbe volt. Délután Öfelsége a miniszterelnök, a tengerészeti és légügyi, továbbá a hadfelszerelési miniszter kíséretében a Tasau főhoz hajtatott, ahol letette az új haditengerészeti kikötő alapkövét. Az alapítási okirat, amelyet Öfelsége személyesen helyezett el, a következő szövegű:

— „Mi, H. Carol Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya, a Megváltó 1939. évének augusztus hó 15-ik napján, Mihai gyulafehérvári nagyvajda trónörökös és az állam főméltóságainak jelenlétében, amikor a miniszterelnök Armand Calinescu, a légügyi és tengerészeti miniszter pedig Paul Teodorescu tábornok szárnysegéd volt, letettük az alapkövet annak a gátnak, amelynek rendeltetése az, hogy védelmezze a tenger hullámai ellen Tasau kikötőjét, ahol menedéket találunk egy az én királyi tengerészetem, mint a kereskedelmi tengerészet hajói.

— Adja Isten, hogy ez a fontos közmű, melyet román mérnökök építenek, a kikötők és víziutak igazgatóságának irányítása mellett, segítse hozzá minél gyorsabb fejlődéshez szerelt tengerészetemet.”

Az ünnepségeken a kormány tagjai közül jelen volt Mitita Constantinescu, Grigore Gafencu, N. D. Cornateanu, Silviu Dragomir, Zigre Nicolae, Ion Bujoiu, Eugen Titeanu, Teofil Sidorovici, V. Toni, Nae Popescu, Ion Marin Sadoveanu és Serban Mihail.

kell, hogy az egyszer meghuzott határokat nem lehet megváltoztatni egy világhatalom felidézésének a veszélye nélkül. Tudom, hogy ezt a hitet vallja minden igaz hazafi, aki a mi természetes határainkon belül lakik. Tudom, hogy ezt a hitet vallják a mi tengerészeink is, akik abban a pillanatban, amikor veszélyben leszünk, tudni fogják a kötelességüket és meg is fogják tenni, azzal a gondolattal, hogy amikor határainkat védjük, az emberi civilizációt védjük.

— Ezzel a gondolattal fejezték hajtók azok előtt, akik életüket áldozták fel népünk dicsőségéért és jövőjéért és emelem poharam azokra, akik — ha szükség lesz — holnap ismét megvédik, ha pedig nem lesz szükség rá, mindig magasan fenn fogják lobogtatni a román színek becsületét.

— Éljen a királyi tengerészet!
Öfelsége beszédét hosszas és lelkes ünnepi léssel fogadták.

Ha gyermeke gondozásáról van szó.....

akkor használjon föltétlen

NIVEA

gyermekszappant, -Baby-Crémel és gyermekpudert, mert ezek a gyármányok orvosi előírás szerint a leg-tisztább nyersanyagokból készülnek.

Egy és negyedmilió leít utalványozott ki az egészségügyi miniszter Temes megye részére

Temesvárról jelentik: Ismeretes, hogy Marinescu Nicolae tábornok, egészségügyi miniszter nemrégiben egészségügyi szemlét tartott Temes megyében és Bozovicson. Dr. Buteanu Nicolae, Temestartó, many egészségügyi főfelügyelője most érkezett vissza Bucurestiből és a miniszteri látogatás eredményeképpen közölte, hogy egy és negyedmilió leít utalványozott ki az egészségügyi miniszter, hogy ingyenes orvosi rendelőket és népfürdőket építsenek a falvakban. Bozovicson 800.000 leies költséggel kultúrház épül fel.

Kinevezték a bucuresti-i angol nagykövetet

Londonból jelentik: VI. György király mai napon kelt rendeletével Sir Reginald Wilding Allen Leeper a külügyminisztérium első tanácsosát bucurestii angol nagykövetté nevezte ki.

Vacarescu Elena előadása a lisszaboni rádióban

Lisszabonból jelentik: Vacarescu Elena író, nő, akit hivatalosan meghívtak Portugáliába, résztvevő azon a román ünnepségen, amelyet a lisszaboni rádiótársaság rendezett, az ottani román követség közreműködésével. Az ünnepséget Camarasescu Mihai lisszaboni román követ nyitotta meg, utána Herique Galvao, propagandaügyi vezérigazgató beszélt. Felszólalt az ünnepségen Vacarescu Elena is, aki francia nyelven a mai Romániáról beszélt. Rámutatott arra a nagyonfontosságú tényre, desre, amellyel II. Carol király az ország ujjaszervezését végezte. A román népről beszélt és szerepét uralkodójáról. Az ünnepség műsorát Enescu Gheorghe román rapszódiaja fejezte be. A portugál sajtó részletesen foglalkozik az ünnepséggel és bő részleteket közöl az elhangzott beszédekből.

A tokiói angol-japán tárgyalások megszakadtak

Csang-Kai-Sek ellentámadásra készül

A Tokióban megkezdett angol-japán tárgyalások egyelőre megszakadtak. Londoni politikai körök a japán katonai bizottságnak Tiencsinbe való visszautazása után a véleményüknek adtak kifejezést, hogy a tiencsini viaszly rendezésére összehívott tokiói egyezkedési tárgyalások kudarcot vallottak. Ezzel szemben a Domej japán sajtóiroda valószínűnek tartja, hogy a tárgyalásokat folytatják, sőt feltételezhető, hogy már szerdán ismét összeül az angol-japán tárgyaló bizottság.

A tárgyalások megszakítása folytán úgy látszik, az angol kormány egyelőre eláll attól az engedékenységtől, amelyre napokkal ezelőtt már hajlandónak mutatkozott, nevezetesen nem szolgáltatja ki a japánoknak a tiencsini angol negyedbe menekült négy kínait, akiket egy japánbarát vámhivatalnok meggyilkolásával vádolnak. Angol politikai körökben hangszólyozzák, hogy a négy kínai kiadatása késedelmet szenved, miután bizonyos nemzetközi jogszabályok bonvolulttá teszik az ügyet. Lehetséges az is, hogy az angol sajtó és ellenzék tiltakozása, valamint a londoni kínai

nagykövet erővel fellépése készítette arra az angol kormányt, hogy legalább is elhalassza a kínaiak kiszolgáltatását.

Craigie tokiói angol nagykövet hétfőn találkozott Karoval, az angol-japán értekezlet japán küldöttségének főnökével. Craigie közölte Karoval, hogy legkésőbb két napon belül újabb utasításokat kap Londonból a tiencsini negyedben levő kínai ezüskészlet és a Csang-Kaj-Sek valuta kérdésében.

Csengkingből, az ideiglenes kínai fővárosból érkező jelentés szerint Csang-Kaj-Sek marsall hétfőn tett nyilatkozatából az tűnik ki, hogy a kínai haderő ellentámadásra készül a japánok ellen. A tábornagy hangoztatta, hogy a kínai csapatok nem maradnak tovább védelemben, hanem magukhoz ragadják a kezdeményezést.

URANIA Tel.: 12-32. 3, 7.15, 9.30 kor.

Molnár Ferenc világsikert aratót vigjátékát megfilmesítette a „Metro-Goldwyn”

„A NAGY SZERELEM”

vígjáték-sztár MYRNA LOY és WILLIAM POWELL.

Hetven magyar felekezeti tanító kéthetes gazdasági tanfolyamának ünnepélyes megnyitása

Dr. Szász Pál a magyar tanítók szerepéről

Nagyenved. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület faluszerző munkája döntő jelentőségű fordulóponthoz érkezett. Az ősrégi Bethlen kollégium falai között az elmúlt nap folyamán ünnepélyes keretek között megnyitott a romániai magyar felekezeti tanítók első gazdasági tanfolyama. Dr. Szász Pál, mint ismeretes, kezdettől fogva hangoztatta, hogy nemzetkisebbségi belső alkotó munkánk csak akkor válik lehetővé, ha abba egyöntetűen és szervesen belekapcsolódik népünk valamennyi társadalmi rétege.

Az EMGE elnöksége úgy találta, hogy meg kell teremteni a faluvezetők közösségi munkájának előfeltételeit. Egyszerűen ugyanis két óriási probléma jelentkezett: a pap és a tanító gazdasági téren is meg kell ismernie a nép életkérdéseit s azok megoldása érdekében segítő kezét kell nyújtson. Másrésztől viszont az egyház és iskola irányítójának sovány kenyerét nagy részben a föld biztosítja, tehát elsőrendű érdek azt úgy művelni, hogy a gyermekek megfelelő neveltetése biztosítva legyen. Ha jó gazda a tanító és a pap, akkor mindig van követésre méltó példa.

A tanítók azonban ebben a síkban is sajátosságok kérdéseket kell megoldaniuk. Az iskolában ma már kötelező a gazdasági nevelés. Ha most lehetőség adódik a rendszeres gazdasági kiképzésükre, a gazdagvermekeket már az iskola padjaiban formálhatják és rávezethetjük a célirányos gazdálkodás módszereire.

Egyházaink, mint népi életünk legfőbb világitó fátyvai, fenntartás nélkül és nyomban aklóba léptek. 70 katolikus, református, unitárius és magyar evangélikus tanítót szólítottak fel a tanfolyami részvételre, hogy igénybe vehessék az EMGE által nyújtott lehetőségeket. Főpásztoraink hívó szavára augusztus 14-én. Nagyenveden kezdetét vette az első kéthetes tanfolyam, amit a következő években hosszabb tartamu, rendszeres gazdasági oktatás fog követni.

Az ünnepélyes megnyitást a kollégium dísztermében zajlott le. Aradmegyéből a tanfolyamon Antal Márton (Kürtös) vesz részt.

Szász Pál dr. megnyitó beszédében a következőket mondotta:

— Magunk között beszélünk, magyar tanító testvéreim. — kezdte beszédét — s éppen ezért felesleges hangsúlyoznunk, hogy ezt a gazdasági tanfolyamot becsületbeli ügynek kell tekinteni. Ma a faluvezetőknek, papoknak és tanítóknak olyan felelősséget kell hordozniuk, amire aligha volt példa történelmünkben. Arról van ugyanis szó, vajon hogyan lehet belső életünket megerősíteni s szegény népünknek minden vonatkozásban segítségére lenni. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az öntudatos, be-szervezett és cselekvő társadalom meg tudja oldani összes létkérdéseit. Ahhoz viszont, hogy a faluvezető egyetemes nép-szolgálatára rendszeres válik, ki kell bővíteni a szerepköröket s lehetővé kell tenni, hogy a pap és a tanító az összes népi igényeknek meg tudjon felelni. Ezt az ösvényt taposva viszont fel tudjuk emelni a ránk

nak olyan felelősséget kell hordozniuk, amire aligha volt példa történelmünkben. Arról van ugyanis szó, vajon hogyan lehet belső életünket megerősíteni s szegény népünknek minden vonatkozásban segítségére lenni. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az öntudatos, be-szervezett és cselekvő társadalom meg tudja oldani összes létkérdéseit. Ahhoz viszont, hogy a faluvezető egyetemes nép-szolgálatára rendszeres válik, ki kell bővíteni a szerepköröket s lehetővé kell tenni, hogy a pap és a tanító az összes népi igényeknek meg tudjon felelni. Ezt az ösvényt taposva viszont fel tudjuk emelni a ránk

A nagyvezérkar hirdetménye a bevonulásokról

Azokon kívül, akik zöld színű, névre szóló behívót kaptak, augusztus 15-re jelentkezni tartoznak csapattestüknél azok a tisztek, altisztek és közkatonaik, akik sárga színű behívót kaptak a következő jelzéssel: A. T. 1, C. S. 1, B. T. 1, C. T. 1, D. T. 1, három csillagos D. U. 1, B. T. 1. négy csillagos A. U. 1. Ugyancsak jelentkezni kellett hadgyakorlatra csapattestüknél augusztus 15-ig azoknak, az altiszteknek és közkatonaiknak, akik az 1936-os évjáráshoz tartoznak és olyan vörös színű behívójuk van, amelyen két csillag és A. U. 1. jelzés látható.

A féléhivatalos Rador távirati iroda a nagyvezérkar következő harmadik számú hirdetményét közli:

Fegyvergyakorlatra és hadgyakorlatra kell még bevonulniok augusztus 15-én az egyesíthető mindazoknak, akik a repülőgépek elleni védelem 1. 2, 3, és 4. csoportjához tartoznak és akiknek sárga színű sürgős behívójuk van, amelyen öt csillag és F. A. 1. pecsét van. Ezeknek akkor is be kell vonulniok a csapattestükhöz, ha ebben az évben már voltak fegyvergyakorlaton.

bizott magyar tömegeket.

Dr. Szász Pál ezután behatóan foglalkozott a magyar tanítóság fontosabb problémáival. A kisebbségi élet névtelen kulturharcosai ok, akik ezen egyéni gonddal, zokszó nélkül és fanatizmussal nevelik az eljövendő nemzedékeket. Együttélnek a faluval, meglátják az összes tennivalókat, s mindig ott vannak, ahova a kötelesség szólítja őket. Minél több feladat hárult azonban rájuk, annál halaszt-hatatlanabbá vált a vezetők kötelességteljesítése is. Minden lehetőséget igénybe kell venni ahhoz, hogy megbirkózhassanak e feladatokkal, amelyekről végeredményben népünk jövője függ.

A mindvégig nagy érdeklődéssel kísért megnyitó beszédet állandó helyeslések szakították félbe.

— Örömmel hirdetjük, hogy a tanfolyamon jelen van magyarságunk valamennyi hitfelekezete-nek tanító-képviselője. Ime az egyházatartozás és a sorskérdések vállalásának legszebb bizonyítéka, mindnyájan egy nép ügyét szolgáljuk, függetlenül vallási meggyőződésünktől. Hiszem és tudom, hogy felekezeti kérdések soha nem merültek fel soraink-ban. Szeretettel vártuk magyar tanító-testvéreinket, akik továbbképzik magukat, mert a nép érkei így kívánják.

Dr. Szász Pál megnyitó beszédét percekig tartó éljenzés és taps követte. A vendéglátó kollégium nevében Elekes Viktor rektor-professzor szólott a hallgatósághoz, hangsúlyozva a kollégiumalapító Bethlen Gábornak a tordai országgyűléssel kapcsolatos örökérvényű tételét: Ezen a földön legyen szabad minden felekezet, de egyik se bántsa más szabadságát. Végül emlékeztetett arra, hogy ennek a földnek felekezetei a mai súlyos időkben egyesítik erejüket, s megtalálják azt a biztosan járható utat, amin közösen kell haladniuk. Nagy Endre dr. tanfolyamvezető szavai után Fekete Károly lelkes tanító emelkedett szólásra, aki meghatott hangon üdvözölte dr. Szász Pált, aki a magyar tanítókat felé nyitotta.

A hallgatók felállva hosszasan éljeneztek. Megkapó volt az ünnepség befejezése. Felhangzott az egyházi ének, mely minden vallásfelekezetünké: „Mennyben lakó én Istenem...”

Egy másik féléhivatalos közlemény felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy augusztus 15-én, kedden jelentkezniök kellett csapattestüknél mindazoknak, akiket az újságokban és a rádió útján közölt hirdetmények alapján összpontosítottak.

A féléhivatalos Rador távirati iroda közli a nagyvezérkar 4-ik számú következő hirdetményét is:

Az eddig behívottakon kívül összpontosításra be kell vonulniok fegyvergyakorlatra és kiképzésre azoknak a tiszteknek, altiszteknek és közlegényeknek, akik a légi járművek elleni védelem kiképzési központjához tartoznak, ha sárga színű behívó parancsuk van és azon öt csillag és F. A. 1. bélyegző van. Ezeknek az összpontosítottaknak augusztus 17-én kell csapattestüknél jelentkezniök.

Ezzel kapcsolatban a féléhivatalos Rador távirati iroda után az illetékesek ismét felhívják az érdekeltek figyelmét arra, hogy azokat, akik behívójukban feltüntetett határidőn belül nem jelentkeznek le csapattestüknél, hadbíró-ság elé állítják a katonai törvénykönyv alapján.

Hétfőn már életbe lépnek a budapesti Őszi Vásár utazási és vizumkedvezményei

Budapestről jelentik: A városligeti Iparcsarnokban javában épül már az augusztus 31-én megnyitott Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár. A kisiparnak ez a kiállítása annál nagyobb érdeklődést kelt, mert a Vásár ezidén igen jelentős kiállítási csoportokkal bővült és a vásáron tul rengeteg értékes tanulságot és látványosságot ígér. A külön csoportok közül különösen nagy érdeklődésre tart számot a rádiókiállítás, a „Gyűjtemények gyűjteménye”, az asztalterítési, főző, befűző versenyek, a hefőttek szépségversenye s nem utolsósorban egy igen nagyszabású recept-pályázat, amelynek díjnyertesei azon nyomban ki is próbálják, meg is izlelik a vásáron.

Az Őszi Vásár utazási és vizumkedvezményei már a következő hétfőn, augusztus 21-én 0

órákor érvénybe lépnek. E perctől kezdve vizum nélkül lehet átlépni a magyar határt, a látogató a magyar államvasutakon úgy jöhet, mint menet-féláron utazhat, a CFR. vonalain pedig visszafelé jövet élvezhet 50 százalékos utazási kedvezményt. E jelentős kedvezmények igénybevételére a vásárigazolvány jogosít, amelyet rövidesen az ország minden utazási és menetjegyrodáiban bárki megszerezheti magának.

CORSO

3, 5, 7, 15, 9, 30 órákor.

Harry Baur és Jean Gabin

legtökéletesebb alkotása a

„GOLGOTHA”

Híradó.

Vakmerő betörés Temesváron

Temesvári tudósítónk jelenti: Vakmerő betörés történt Temesvárott. A város egyik legforgalmasabb utcáján, a Boulevard Berthelot-uton, közvetlenül a józsefvárosi piac mellett van a Morawetz Testvérek cég fiókja. Deli egy órákor a cég személyzete eltávozott az üzletből és azt gondosan be is zárta. Délután, amikor kinyitották az üzletet, megdöbbenve fedezték fel, hogy távollétükben betörők jártak. A betörők ritka lélekjelenléte a város egyik legforgalmasabb utcáján, ahol szá-zával járnak emberek, álkulccsal kinyitották az üzletet és abból közel negyvenezer lei értékű árut elloptak. A zsákmány legnagyobb részét töltőtollak és öngyújtók képezik. A vakmerő betörők kézre-ritésére a rendőrség erélyes vizsgálatot indított.

Vízi-ünnepség Aradon

Augusztus 15-én, kedden tartották meg az egész ország területén a „Vízisportok Napját”, amidőn az összes vízi-sportokkal foglalkozó szervezetek, egyesületek, klubok látványos ünnepségeket és versenyeket rendeztek.

A vízi-sportok ünnepén Aradon is nagyszabású vízi-ünnepséget tartottak: a kora esti órákban az összes aradi evezős-klubok versenycsónakjai és az egyesületek uszó szakosztályának tagjai is felvonultak a Maros vizén.

A Maros jobb partján, a közkedveltségnek örvendő Maros-sétányon, már a délutáni órákban felcsendült a katonazene. A víz partján, a Kulturpalota épülete mögött, emelték a díszpályát, ahonnan a katonai és polgári előkelőségek szemléltek meg a díszfelvonulást. Az alkalmi díszpályában ott láttuk Georgescu P. Petre tábornok aradi helyőrségi parancsnokot, Riscutia Moise alpolgármestert, Iancu Corneliu dr.-t, az Arad kerületi evezős szövetség elnökét, Moga Romulus dr. szövetségi főtitkárát és az összes helyi evezősegyletek előkeit is.

A versenycsónakok a temesvári vasúti híd és a Holt-Maros zsílip közötti szakaszon helyezkedtek el, ahonnan a következő sorrendben vonultak fel a marosparti óriási tömeg és a díszpály közönsége előtt.

Először a skiff-ek nyitották meg a csónakfelvonulást, azután a karsu dublok, utánuk a négyes és nyolcas regatták, az egyesületek színeiben eveztek el a közönség előtt, amely lelkes tapsal üdvözölte a vízi-sportolókat. A csónakfelvonulást az uszók zárták be, akik a vizen uszva üdvözölték a felvonulást szemlélő előkelőségeket és a nézők tömegét.

A Maros vizén való felvonulást az utolsó percekben, — mielőtt a felvonulás teljesen befejeződhetett volna, — vihar zavarta meg: az alkonyodó

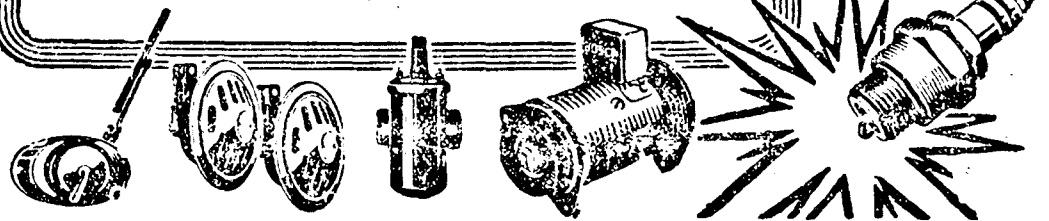
égen tinta-sötét felhők gomolyogtak és a messzeségből porfelhőket kergetett a szélvész. A Maros-part néhány perc alatt kiürült, mindenki fedett helyiségbe menekült, hogy a közeledő vihar elvonulását megvárja. A vihar ereje azonban nem Arad felett tombolta ki magát, — a város felett csak könnyű eső permetezett, amely szerda délig öntözte a hosszú szárazságtól tikkadt földet.

Bosch

Amikor BOSCH gyártmányokat vásárol, öt évtized tapasztalatait veszi meg

Mindig, amikor egy új sorozat Bosch gyújtógyertyát, gyújtómágnest, indukciós-tekercset, vagy egy híres Bosch fényszórót vásárol tökéletesen biztos lehet arról, hogy a legjobb gyártmányt kapja. — A legjobban képzett szakmunkások két generációja, a legmodernebb gyártási berendezések, hatalmas kísérleti laboratóriumok. Mindezek garantálják, hogy a „legjobb” is „jobb” vásárolt. Kérjen mindig kifejezetten Bosch gyártmányt.

LEONIDA & Co. Bucuresti és Fiókjai
Kapható az ország összes szaküzleteiben

Utolsó lehetőség az állampolgári jogok érvényesítésére

Minden érdekelt jelentkezék október 27-ig az állampolgársági névjegyzékek kiegészítése végett

Naponta részletesen foglalkozunk az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos felvétel nagyszabású ügyével. Az alábbiakban a Magyar Népközlöny erre vonatkozó hivatalos ismertetését közöljük:

Kik kérhetik utólagos bejegyzésüket?

Azok, akik 1918. december elsején valamely erdélyi, bánági, körös-, szatmár- és máramarosvidéki községben illetőséggel bírtak, vagy ezek egyikében születtek, az 1924. évi állampolgársági névjegyzékekben bármely okból kimaradtak és azóta sem jettek bejegyzésre és nem optáltak idegen állampolgárságra. Kérhetik a bejegyzésüket azok is, akik 1924, 1928, és 1932. évi törvények alapján a törvényszéknél kérték utólagos bejegyzésüket, azonban a törvényszék felelősségüket elutasította.)

Mikor lehet kérni a bejegyzést?

A bélyegmentes bejegyzési kéréseket legkésőbb 1939. október 27-ig kell az illetékes előjárásnál iktatóra adni. A későbbi kéréseket nem lehet figyelembe venni.

A bejegyzési kérés

Az utólagos bejegyzés csak kérés alapján történik. Ehhez csatolni kell a következő két hivatalos bizonyítványt:

1. Illetőségi (illetve születési) bizonyítvány;
2. Bizonyítvány arról, hogy nem optált.

Az utóbbi hónapokban eszközölt utólagos

Háromszázötvenezer iontra volt biztosítva a Thetis

Londonból jelentik: A Thetis tengeralattjáró építési és a biztosító társaság között megegyezés jött létre. A biztosító társaság ugyanis annak idején 350 ezer iontra becsülte a tengeralattjáró értékét, arról azonban még nem történt döntés, hogy a Thetis pusztulása folytán milyen összeget térít meg a biztosító társaság. A tengerügyi hivatal közleménye szerint a biztosító társasággal létrejött egyezmény nem befolyásolja a buvárhajó kiemelése körüli munkálatokat, mert azokat továbbra is teljes erővel folytatják.

jelentkezések nem érvényesek és így az érdekeltek kötelesek újból jelentkezni, illetve bejegyzési kérvényt benyújtani. Amennyiben az eddigi jelentkezéseknél eddigi irataikat benyújtották, azokat kéri ki és csatolják a mostani bejegyzési kéréshez.

A „Timpul” cikke az állampolgársági jelentkezésről

Az állampolgársági jelentkezés kérdésével foglalkozik egyébként mai számában a Timpul. Gafencu külügyminiszter lapja is. A Timpul értelmezése már csak azért is különleges figyelmet érdemel, mert a lapnak módjában áll ismerni a kormányhoz közelálló körök véleményét.

„Az új törvény értelmében — írja a Timpul — bármely a csatolt területekről származó lakos származási helyének községi előjáróságához (primáriához) fordulhat és kérheti az állampolgársági lajstromba való felvételét, függetlenül attól, hogy jelenleg a Regáthán lakik-e, vagy a csatolt területeken. Ugyancsak kérhetik utólagos felvételüket azok, akik 1919-ben a régi királyságban laktak, de szüleik a csatolt területekről származnak.

Nem vonatkozik az új jelentkezésről szóló törvény a következő két kategóriára:

1. Azokra, akik az előző állampolgársági törvények alapján kérték a lajstromba való felvételüket és e kérést valamely hírói fórum jogerősen elutasította. Minthogy a felvétel feltételei ugyanazok maradtak, nem lett volna értelme ezeknek is új határidőt engedélyezni, mert az állampolgársági lajstromba az új dekretum alapján sem volnának felvehetők. A törvény ezen a ponton a „res iudicata” elvét tiszteltetben tartja.

2. Kivételezi az új törvény a régi királyság és a csatolt területek mindazon lakóit, akikre az állampolgársági revíziós törvény vonatkozott.

Nem élhetnek az utólagos bejegyzés jogával azok, akik kivonták magukat a katonai kötelezettség teljesítése alól, valamint azok, akiknek az állampolgársági nyilvántartásba való felvételét az illetékes hatóságok az 1924. évi állampolgársági törvény 19-ik és 20-ik szakasza alapján megtagadták.

az új állampolgársági névjegyzékbe való felvételre vonatkozó bélyegmentes kérvényeket a városi iktató hivatalhoz kell beadni. Ha zsidó vallású érdekeltről van szó, az illetőnek igazolnia kell, hogy az állampolgári felvilágosítást alkalmával nem rendelkezett még állampolgársággal és így a felvilágosítást reá nem vonatkoztatták.

Aradon különben az a helyzet adódott, hogy annak igazolását, miszerint a kérvényező nem szerepel az idegen nyilvántartásban nem lehet teljesíteni, mert az utóbbi időben az állampolgársági rendőrség mindazokat az idegenek nyilvántartásába iktatta, akik nem rendelkeznek állampolgársággal, tehát a jelenleg alkalmazott törvényben érdekeltek kivétel nélkül az idegen nyilvántartásba kerültek. Éppen ezért ajánlatos annak igazolását kérni, hogy a kérvényező nem rendelkezik idegen utóvallel.

A regát és a csatolt területek zsidó lakosairól van itt szó. Ugy látszik azonban, hogy a törvény szövege nem zárja ki az új jelentkezésből azokat, akikre a revíziós törvény nem vonatkozott. Ezek a lakosok tehát, valamint azok, akikre vonatkozott ugyan a revíziós törvény, de akiknek ügyében érdemi döntés nem történt — a jelen szerint kérhetik utólagos felvételüket. Az igazságügyi minisztérium körrendelete ugyanis azoknak kizárásáról beszél, akiknek helyzetét a „revízió” maradéktalanul szabályozta. Azok tehát, akikre a revízió nem vonatkozott — miután csak az állampolgársági lajstromba felvetteknek helyzetét revídiálta — valamint azok, akiknek az ügyében érdemi döntés nem történt — a valószínű értelmezés szerint — kérhetik utólagos felvételüket. Semmiesetre sem vonatkozik azonban a törvény azokra, akiknek törlését a bíróság elrendelte.

Az új jelentkezés bélyegmentes.

Foglalkozik a Timpul a „Heimatlosok” helyzetével is, vagyis azokkal, akiknek soha más állampolgárságuk nem volt. A lap szerint mindazon nemromán származású lakosok, akik idegen oltalmat nem élveztek eddig, katonáskodtak és adót fizettek.

„Naturalizálás után kérhetik a román állampolgárságot.”

Helyzetük addig is a külföldi alattvalóktól abban különbözik, hogy ezek román „védenceknek” tekintendők, akiknek végleges helyzete még tisztázásra vár.

FORUM filmszínház.

Telefon 20-10

Ma „NEW-YORK TERROR ALATT”

az utóbbi évek legsikerültebb filmje HUMPHREY BOGART és GEORGE BRENT-el.

Előadások: 5. 7.15 és 9.30-kor.

3-kor matiné olcsó helyárakkal.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 141. L. Sürgönyeim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Eul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Félsz. évre... 840 Ft. || Negyedévre 210 Ft.
Félévre... 420 Ft. || Egy hónapra 70 Ft.

Történet Chamberlainról

Az amerikai sajtó egyik képviselője kihallgatáson van Chamberlainról és beszélgetnek.

— Bizonyára előfordul, — mondja az újságíró — hogy olyan emberek zavarják Önt, akikről szabadulni akar s nem tud, mit tesz ilyen esetben?

— Oh, — mosolyog a miniszterelnök — meg van az egyéni módszerem. Ha valaki túlságosan feltartóztat, akkor a feleségem ment meg.

— A felesége? — csodálkozik az újságíró. Hogyan?

— Hát úgy kérem, hogy belőn és valamilyen ürügy alatt kihív a szobából.

Ebben a pillanatban nyílik az ajtó a résen bedugja a fejét Chamberlainné és kedvesen szól:

— Neville kérlek, gyere, mert kihív a teád!...

— IDŐTÁRÁS. Felhős idő és a hőmérséklet csökkenése várható. Esőzések az ország nyugati részében lehetségesek.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 11.72 és háromnegyed, London 20.72 és háromnegyed, Newyork 44.2 és háromnegyed, Brüsszel 75.21 és egynegyed, Milánó 23.30, Amsterdam 237.05, Berlin 177.70, Szófia 5.40, Prága 15.17 és fél, Varsó 83.40, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— Marta dr. királyi helytartó elfoglalta ujból hivatalát. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti. Dr. Marta Alexandru királyi helytartó, aki tudvalevőleg Boksánbányán üdült nejeével együtt, tegnap reggel visszaérkezett szabadságáról és azonnal megkezdte a munkát. Délelőtti folyamán átvizsgálta a távollétében történt ügyeket és azokra megtette észrevételeit.

— Svác nem veszi fel a diplomáciai kapcsolatot a Szovjetunióval. Bernből jelenti: A svájci nemzeti tanács nemrégiben elvben elhatározta, hogy felveszi a Szovjetunióval a diplomáciai kapcsolatokat. A szövetési tanács mai ülésén tárgyalásra került ez az elvi döntés és a szövetségi tanács a Szovjetunióval való kapcsolat felvételét visszautasította.

— Rómába érkezett az amerikai postaiügyi miniszter, Róma. (Rador.) Farley postaiügyi miniszter kedden Rómába érkezett. Hivatalos jelentés szerint a látogatásnak nincs politikai jellege. Beavatottak tudni vélik, hogy Farley a kormány több tagjával fog találkozni és a pápa is kihallgatáson fogadja.

— Darányi lemond a házelnökségről. Budapestről jelenti: Az „Az Est” értesítése szerint bár Darányi Kálmán házelnök betegsége napok óta javulás mutatkozik, mégis politikai körökben biztosra veszik, hogy állapota való tekintettel lemond a házelnöki tisztségéről.

— Schuschnigg volt kancellár helyettese meghalt. Bécsből jelenti: Ludwig Hulgert tábornok, aki Ausztriában Schuschnigg kormányzása idején helyettes kancellár volt, Gottensteinban meghalt.

— Megmotoztak és arculütöttek egy amerikai állampolgárnőt a tientsini ostromzárás zónában. Tientsin Dana Erhard amerikai állampolgárnőnek a japán hatóságok által kibocsátott különleges átkelési engedélve volt, de ennek ellenére a francia koncessziós terület határán a japán őrszem megmotozta és engedély felmutatását kérte, később pedig az amerikai állampolgárnőt arcul ütötte. Bár a japán hatóságok hocsánatot kértek az amerikai konzul sürgős jelentést tett az esetről Washingtonban.

— Meghalt Sármezev Endre. Budapestről jelenti: Szombatsági Sármezev Endre a Magyar Mérnök-egyesület elnöke tegnap nyolcvan éves korában a csanádmezei Mezőkovácsházán meghalt. Sármezev részt vett az Arad Csanádi Egyesült Vasutak alapításában. Harminc éven át mint építészvezető és üzem-mérnök, majd öt éven keresztül mint vezérigazgatóhelyettes működött a vállalatnál. Az Alföldi Első Magyar Gazdasági vasutat ő létesítette. A motorizációt ő honosította meg Európában. Több könyvet írt magyar, német és svéd nyelven a vasutak motorizálásáról. Erdeménék elismerése jeléül kormányfőtanácsosi címet kapott. Országos középítkezési tanácsos volt, majd a budapesti Mérnöki Kamara elnöki minőségében felsőházi póttagnak nevezték ki. Az elhunyt Aradon és Aradmegyében előkelő és kiterjedt rokonsága van.

— Churchill Strassburgban. Winston Churchill neves angol külpolitikus Strassburgba érkezett, ahol Gamelin tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka fogadta. Churchill Gamelin tábornok társaságában kedden a Maginot-vonal megtekintésére indult.

— A nvtári interpellációk rendje. Bucurestiből jelenti a Rador: A miniszterelnökség közeleket küldött az egyes minisztériumokhoz s ebben közli hogy az egyes miniszterekhez intézett kéréseket. — ha azok általános és közérdekűek — az illetékes minisztériumokhoz juttatják el s a minisztérium köteles arra 30 napon belül válaszolni s közölni a törvényhozó testületekkel és a kormányzóval a megoldás módját.

— NEM KELL LÁTTAMOZTATNI A SZEMÉLYI AZONOSSÁGI IGAZOLVÁNYOKAT. A hadászati 76. n. k. vonatkozó rendeleffel kapcsolatban az aradi rendőrség illetékes igazgatója közli, hogy Aradon különleges igazolványra senkinek sincs szüksége, mert azokat a személyazonossági igazolványok pótolják. A személyazonossági igazolványokat sem katonai sem más hatóságoknál nem kell láttamoztatni.

— Radó Magda esküvője. Fényes esküvő színhelye volt a budapesti Dolány-uccai Hősök temploma. Az aradi társaságok közkedvelt társának, Radó Magdának, Radó Gyula közismert aradi nagykereskedő leányának esküvőjén örök hűséget Gáspár Imre vegyész-mérnök. A fiatal pár jegyességéről annak idején az Aradi Közlöny is beszámolt. Az aradi urileány Londonban ismerkedett meg a budapesti származású vegyész-mérnökkel. Az egymásiránti vonzalom eredményeként jegyezte el Gáspár Imre a feltűnően szép Radó Magdát. Esküvőjük alkalmával a menyasszony tanúja Fuchs Arnold a Neuman-gyár igazgatója, míg a vőlegény Gáspár Béla brüsszeli vegyész-mérnök volt. A fiatalok Londonban telepednek le, miután Gáspár Imre évek óta londoni lakos. A fiatalok néhány hetes nászutra utaztak Budapestre.

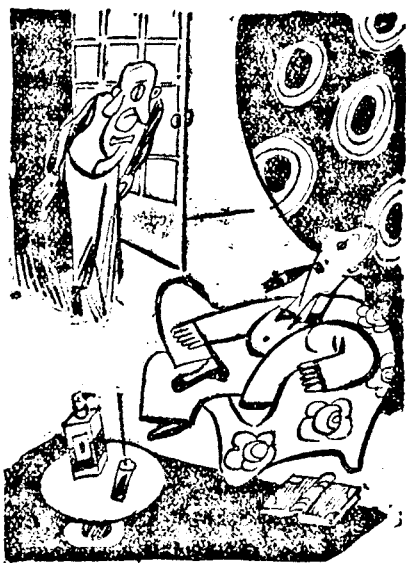
Békes földbirtokosként élt és titokban kétszáz löny gangsterbanda vezére volt

Newyorkból jelenti: Az amerikai rendőrség letartoztatta az Egyesült-Államok első számú közellenségének, Lepke Buchalternek alvezérét, akit az alvilágban Amuroso álnéven ismertek. Amuroso már két éve keresték. Tudták róla, hogy Buchalter szolgálatában áll és kétszáz löny gangsterbandának parancsol. Most sikerült megállapítani, hogy Amuroso mint kis földbirtokos élt és polgári körvezete nem tudta, hogy gangster vezér. Buchalter kérekerítőjének, harmincezer dolláros jutalmat tűztek ki.

— Bélyeghamisító üzemet leleplezték le Tordán. Tordáról jelenti: Nagyszabású bélyeghamisításnak jött nyomára a tordai rendőrség. Pár nappal ezelőtt az egyik tordai üzemi irodájában megállapították, hogy a vállalatnak szállított 100 leies bélyegkeponok egytől egyig hamisítványok. A nyomozást végző detektívek rájöttek arra, hogy a különben kitűnően sikerült hamisítványok a Discom dohányvelősző tordai főbizománysától. Francovici tözsdéstől erednek. Francovici az általa készített hamisítványokat felcserélte az elosztásra neki kiküldött jó bélyegekkal és illy módon hatalmas összegekkel károsította meg az államot. Abban a pillanatban, amikor rátautózták éppen egy nagyobb szállítmányt „indított” egytől-egyig hamis bélyegkeponokból. A hamisítványokat azonnal elkobozták és Francoviciot előállították a rendőrségen vallomástételre. A megtévedt főbizománvos beismerte a teliére rótt büncselekményt és a bélyeghamisító géppel együtt büntetését is kiszolgáltatta a hatóságoknak. Így vették őrizetbe Glantz Mór kereskedelmi ügynököt és Tauber Julia tözsdési alkalmazottat. Az a gyanu merült fel, hogy a hamisítványok elosztását Kolozsvárra is kiterjesztették.

— Dr. Radu Ioan kórházi főorvos, orr-, fül-, gége-szpecialista szabadságáról hazaérkezett. Ren del Str. Tudor Vladimirescu 3. sz. alatt.

Csak előkelően

— Bátorkodom jelenteni, hogy Kegyelmes Uram néhány perce atyja méltóztatott lenni egy bájos leánykának.

— Ez szép...! Jean kérem, jelentse ezt a kegyelmes asszonynak is...

— Hazatértek a Sportvonat utasai. Hatnapos budapesti kirándulásról szerda este hét órakor megérkeztek az aradi pályaudvarra a „Sportvonat” utasai. Menetrend szerinti pontossággal indult el a budapesti Nyugati pályaudvarról a „Sportvonat” és minden zavartól nélkül érkezett a határállomásra. Itt a bucurestili és a brassói utasok átszálltak arra a különvonatra, amely Kőröscsön várta őket, míg a szerelvény többi kocsija szállította haza az aradiakat. A vámvizsgálatot Alexandrescu vámfőnök maga irányította a töle megszokott udvariassággal és körültekintéssel, melvel már számtalan alkalommal behivonyított. A vámvizsgálat megtörténte után rövid husz perc alatt Aradra érkezett a gyorsvonati sebességgel száguldo kirándulónak. A jólsikerült kirándulást a Wagon Lits és az Európa utazási irodák rendezték, az uton pedig a Wagon Lits részéről Klossz aradi fiókvezető szakértelemmel állt az utasok rendelkezésére.

DIANA

Iemosás a testet rugalmassá teszi.

— Súlyos kimeneteli közlekedési baleset történt Aradon. Kedden délután félkettő táiban a Moise Nicuara-ucca és Carol körút találkozásánál összeütközött Ienci Gheorghienak az ismert aradi autóversenyzőnek 1111-es rendszámú autója, a 432-es rendszámú aradi luxusautóval amely Jantó gépgyáros tulajdona. A két autó egymásnak rohant és az összeütközés következtében a járművek erősen megrongálódtak. Ienci Gheorghe autójának vezetője felén és homlokán szenvedett sérülést, míg Jantó a lábán sebesült meg.

— Csónakkirándulók szerencsétlensége Brailában. Brailából jelenti: A brailai kikötő közelében borzalmas csónakszerencsétlenség történt. Egy bárka, amely kirándulókat vitt magával, felborult, mert nem volt megvilágítva és egy vontatógépezős hellel ütközött. Nyomban az életveszedelemben forgó emberek segítségére siettek és tizenöt személyt sikerült is kimenteni. Az eltűnt személyek számát nem lehetett megállapítani, de miután husznál több személyt találtak helyet a csónakban, bizonyára sok a halálos áldozat.

— 240 tanár a fogarasi repülőtanfolyamon. Fogarashól jelenti: hogy ott megkezdődött a középiskolai tanárok országos repülőtanfolyama. Az iskolai miniszterium, mint ismeretes, a hadügyminiszteriummal karöltve, szentembertől kezdve bevezeti a kötelező repülő kiképzést a középiskolák hatodik osztályától felfelé s ennek az új nevelési ágának az ismertetése érdekében indult meg a fogarasi tanfolyam is. Az első tíznapi kiképzésre 240 fizikatanárt hívtak be az ország minden részéről.

Kellv Erzsébet kozmetikája

Bul. Dragalina 2., földszint, szembe
a Kulturpalotával költözött. Tel. 27-67

— Agyonlőtte kegyetlenkedő édesapját egy vajdahunyadi fiatal leány. Vajdahunyadról jelenti: Borzalmas apagyilkosság történt Vajdahunyadon. Mezei Mária 20 esztendőes leány egyetlen revolverlövessel agyonlőtte apját. Mezei János 47 esztendőes vasgyári műszerész Mezei János műszerész kétszer házassodott. Első felesége meghalt. Utána még egyszer megházassodott, de a második házassága sem volt boldog. Mezei állandóan verte a feleségét, aki nem is bírta ki sokáig ezt a bánásmódot. Körülbelül egy évvel ezelőtt elhagyta férjét és Dávára ment lakni. Mezei János egye dül maradt Mária nevű leányával, aki a háztartását vezette. Szinte mindennapos volt a verés a Mezei házban. Legutóbb Mezei ismét borzalmasan elverte a leányt. Amikor a leány a gyilkosság napján hazament, ott látta apját részegen a tornácra aludni. Az eddigi elszennvedett bánásmód elvette az eszét, nem tudott magának parancsolni. Elővette apjának revolverét, a mit az állandóan magánál hordott és egyetlen lövéssel végzett vele. Kihallgatása alkalmával Mezei Mária kijelentette, hogy meg akarta bosszulni magát élete elrontóján. Megmutatta borzalmasan elégtelenített hátát, amelyen ott vannak az egyháztól kereszttől-kasul szántó korbácsütések nyomai. A hatóságok orvos látleletet vett fel, majd a fiatal leányt átszállították az ügyészségi fogházba.

— Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

— A Marosba esett egy munkás. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte Raffai József udvarhelyi munkást. A 43 esztendőes férfi néhány nappal ezelőtt jött Aradra munkát keresni. Tegnap délelőtt Raffai József a Marospartra ment, hogy ingét kimosassa. A folyó szélén állva epileptikus rohamot kapott és eszméletét veszítve a Marosba zuhant. Szerencsére többen tartózkodtak a közelben és kimentették a már fúdkló férfit, akit a központi kórházba szállítottak, ahol az ügyeletes orvos ápolás alá vette.

— Naponta délelőtt 11 óráig lehet benyújtani a rendőrségre a kérvényeket. Az aradi rendőrkészlet közli hogy ezentul bármiféle kérvényt, amelyet az érdekeltek a rendőrséghez nyújtanak be, délelőtt 11 óráig lehet csak beadni. A későbbi időpontban benyújtott kérvényeket nem fogadják el. — Ugyancsak közli a rendőrség, hogy a jövőben az utleveleket annak kérvényezője csakis személyesen veheti át a rendőrség utlevélgazd. osztályán.

A Magyar Népközség aradi tagozatához befolyt adományok Józseffelva javára

A Magyar Népközség aradvárosi tagozatának gyűjtőívén a józseffelvai tüzkárosultak javára adakozók városunk társadalmá. A Magyar Népközség aradi tagozata újult erővel kezdett a józseffelvai tüzvérsz áldozatai javára gyűjteni mert még mindig nem sikerült előteremteni a leégett falu újjáépítési költségeit. A Magyar Népközség aradi tagozata köszönettel hirdeti is nyugtázza az eddig befolyt adományokat:

Aradi Általános Takarékpénztár	1000
Aradmegyei Takarékpénztár	1000
Bánáti Bankkegyesület rt.	500
B.	200
Nagy Károly	200
Dr. Parecz Béla	300
Dr. Parecz György	200

A kiképző gyakorlaton lévő tisztviselők és munkások fizetése

A tavaszi kiképző behívások alkalmával a kormány törvényt hozott, amely biztosítja a bevált fizetési alkalmazottak jogait és amely egyúttal megkönnyíti az otthonmaradottak helyzetét.

A törvény fontosabb szakaszai a következők:

3. SZAKASZ: Azok a kereskedők és iparosok, akik vállalatukban önmaguk több munkást és tisztviselőt tartanak s akik üzemeiket nyitva tartják, — abban az esetben, ha a munkások és tisztviselők már több mint két éve vannak a vállalat szolgálatában és házasság, vagy családfenntartók, — kötelesek addig az időpontig a fél fizetést folyósítani, amíg az üzem dolgozik a kiképző behívás ideje alatt. Ez az összeg mint segély szerepel a behívottak családjai részére. A behívások végeztével az összes magánalkalmazottak újra elfoglalják hivatalaikat.

4. SZAKASZ: A tartalékos tisztiek nyugdíját, azon magánalkalmazottak fizetését, akik a katonasoldot kérték, valamint a magántisztviselők és munkások összes más járandóságait az illető hatóságok és intézmények a nemzetvédelmi minisztérium kincstárának folyósítják. A kincstár köteles rendszeresen fizetni a arra jogosultakat, még abban az esetben is, ha az illető hatóság vagy vállalat nem folyósította az összeget. Ilyen esetben a nemzetvédelmi minisztérium kötelelesszerűen hitelez az illető hatóságnak vagy vállalatnak. A magánvállalatoknál úgy hajthatók be ezek az összegek, mint a közterhek, vagyis mint az adók. Ez a törvény 1939. március tizenötödikei hatállyal lépett életbe.

— Házasság. Radó Magda és Gáspár Imre (London) folyó hó 15-én Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Dr. Róna orr-, gége-, fül-szpecialista ismét rendel. D. e. 11—12-ig és d. n. 4—6-ig.

— A sorsjáték húzásának eredményei. Az állami osztálysorsjáték keddi húzásán a következő számok nyertek. Egy milliót: 29902 Százezer lejt: 91784 71460 29264 54168 93874. Huszezer lejt: 43441 61868 32375 49916 66926 98076 86254 95680 35618 97938 65840 51399 77657 45879 53899 29482 20750 54487 71071 82716 91101 354 19763 8544 52243 69008 17667 95535 66103 53277 26230 71920 32657 28649 86602 5115 14506 99897 85127 19094 13359 4962 13952 10894 31166 37451 22643 84761 3651 58987 6609 45140 53214 70922 72708 16068 74361 78237 41294 7949 91370 50958 57931 67581 60609 79650 27092 78350 39191 22916 21432 60962 87748 52530 35560 90934 46238 77523 77324 508060 70984 72819 40908 98256 67591 85840 5939 96799 85192 68718 80759 14126 48016 20662 33270 99032 24934 38983 39140 416002. Ezenkívül kihúztak nagyszámú nyereményt 6000 lejtől, továbbá 800 lejt nyert mindama I. és II. szériájú sorsjegyek, melynek végződése: 17.05. 70, 71 és 97. A mellékletvényon: Egy milliót: 212. 922. Százezer lejt: 579782 200441 712625 492427 166076 485977 131346 835329 474500 392107. Kihúztak ezenkívül számos 10 ezer lejes nyereményt, továbbá egyenként 200 lejt nyertek ama sorsjegyek, amelyeknek végződése: 862 148 834 963 510 427 711 171 991 934. A fenti számok helyességéért felelősséget nem vállalunk.

— A forró égővi betegségek kezelésében. különösen napszúrásnál, bélihurutnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor-, máj- és lépbaiknál, amelyek malária kíséretében lépnek fel, a természetes „Ferenc József” keserűvíz szerfölött értékes hatást fejt ki. Kérdezze meg orvosát.

— Autótulajdonosok és autózvezetők figyelmébe. Az aradi központi rendőrség közlekedési igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a régi autózvezetői igazolványok átcserefélsének és lebélyegzésének határidejét augusztus 31-ig hosszabbították meg. A rendőrség felhívja az érdekelteket, hogy eddig az időpontig mind azok, akik még nem láttamoztatták vezetői igazolványukat, vagy régi hajtási engedélyüket nem cserélték át, végezzék el a szükséges formallásokat, mert újabb halasztás nem engedélyeznek és a rendelet ellen vétőket szigorúan megbírságozzák.

A közoktatásügyi miniszter újabb rendelete szerint a küszöbönálló iskolai év kezdetén a szülők szabadon gyakorolhatják iskolaválasztó jogukat

Bucuresti. A közoktatásügyi miniszter kihallgatáson fogadta a fővárosban tartózkodó Filó Ferenc képviselőt, akit biztosított arról, hogy a jövőben, így a küszöbön álló iskolai év kezdetén megtörténő beiratások alkalmával a szülők szabadon gyakorolhatják iskolaválasztási jogukat. Ennek biztosítása céljából

rendeletet bocsátott ki, melyben utasította nemcsak a tanfelügyelőséget, de azok után az állami elemi iskolák igazgatóit is az 1938. évi kisebbségi statutum vonatkozó rendelkezéseinek szigorú betartására, annak kihangsúlyozása mellett,

hogy kizárólag a szülők nyilatkozata szolgálhat irányadóul arra, hogy az iskolaköteles gyermek az állami, vagy a felekezeti iskolába irattassék be.

Itt írjuk meg, hogy a felekezeti iskolák létesítésére, vagy újbóli megnyitására irányuló kérések minden év szeptember 15-től december 31-ig adandók be a közoktatásügyi minisztériumhoz, mert ezen időpontotul hozandó intézkedések — a törvény intézkedéseinek megfelelően — csak a következő iskolai évvel léptethetők hatályba.

— Munkakamara kirándulás Constantába. Az aradi munkakamara közli az érdekeltekkel, hogy a munkaügyi minisztérium kirándulást rendez Constantába. Ezen a kiránduláson Aradról 70 munkás, 20 magántisztviselő és 10 iparos vehet részt. A részvételi díj 460 lei személyenként. Ebben az összegben a vonatjegy menettérti ára, valamint az ellátás szerepel. Indulás Aradról augusztus 25-én, pénteken este 21.23 órakor, a visszaérkezés Aradra augusztus 28-án 17.59 órakor történik. A kirándulásra augusztus 18-ig lehet jelentkezni délelőtt 10—12 óra között a munkakamara irodájában, ahol részletesebb felvilágosítással is szolgálnak.

Butorüzletemet a str. Metianu 14 sz. házból a Bul. Reg. Ferdinand 7 sz. alá helyeztem át. Háló, ebédlő és egyéb butorok állandóan faktéron:
Budacsek János

— Koszorúmegváltás. A Szeretetház javára az alanti adományok folytak be koszorúmegváltás címen. Gártnér Zoltánné ravatalára: Vendégülösök szindikátusa 250 lei. Taub Aranka ravatalára: Özv. Färber Lajosné 100 lei.

Villannyal berendezett **Toiltisztítást** Deziniciálást jutányos áron vállal, kelengyek, paplan-polyhek kaphatók
M. CZITRO, Tr. bunu Dobra 3.

— Kirándulást rendez tagjai számára a munkakamara. Az aradi munkakamara ezúton közli tagjaival, hogy augusztus 20-án kirándulást rendez tagjai számára. Ez alkalommal Bazias, Orrova, Ada-Kaleh, Turnu-Severin helységeket tekintik meg. A kiránduláson közel százán vehetnek részt. A kirándulók vasárnap délután 2 órakor indulnak és másnap hétfőn éjjel egy órakor térnek vissza. A részvételi díj 350 lei. A többi lejt a munkakamara fedezi. A kirándulásra augusztus 18-ig lehet jelentkezni és arra vonatkozóan naponta délelőtt 10 és 11 óra között közölnek felvilágosításokat.

Színház

Betegh Bébi vendéglátéka az aradi kertszínházban

A színház heti műsora — Élénk érdeklődés
Felhő Ervin jubileuma iránt

A kertszínházban csütörtökön este a bombast. kerü „Kéknefejs” operett kerül színre, amely alkalommal az elmaradt keddi előadásra váltott jegyek is érvényesek. Pénteken este zónaelőadásban (17 és 27 lejes helyárakkal) a „Kávé habbal” című remek operett szerepel a műsoron.

Szombaton kerül bemutatásra Harmath Imre és Budai Dénes szenzációs operettje a „Szonja”, amelynek érdekessége, hogy a főszerepet Betegh Bébi az aradi közönség általánosan kedvelt primadonnája játssza. A nagystílusú szerepet a kitűnő művésznő az ő szokott fölületes biztonságával és tudásával alakítja. Kivételes énekudása pompásan érvényesül és revübe illő ruhái meglepetést fognak kelteni.

Élénk érdeklődés nyilvánul meg Felhő Ervin jubilaris előadása iránt, amely alkalommal Felhő Ervin saját operettje a „Botrány a színházban” kerül színre. Bizonyos, hogy az általánosan kedvelt komikus zsufolt házat fog vonzani.

CSÜTÖRTÖKÖN ESTE 9 ÓRAKOR „KÉKNEFEJTS” nagy sláger operett. A keddi estére megváltott jegyek érvényesek.

PÉNTEK ESTE 9 ÓRAKOR zónaelőadás 17—27 lejes helyárak. FELHŐ ERVIN fellépésével „KÁVÉ HABBAL” nagy táncos-operett

Jól sikerült kirándulást rendezett a borosjenői református egyházközség

A borosjenői református egyházközség nagy szabású kirándulást rendezett a borosjenői határban lévő „Rovina” halastóhoz. A kirándulás résztvevőit a legkellemesebb hangulatban szórakoztatták: a rendezőség a kirándulás színhelyén a legkitűnőbb ételekről és italokról gondoskodott, — csónakázással, halászzal és fürdészel töltötték el a meleg nyári napot.

Gyorsuszó-versenyt is rendeztek, amelyen az első három helyezett díjat nyert: Első: Pozsonyi Árpád borosjenői üzletvezető, második: Papp Béla (Arad), a harmadik: Scherer Béla. A tiszta jövődelmet a borosjenői református egyház javára fordították. A jól sikerült kirándulás rendezői: Csépi Gergely és neje, Csepreghi Zoltán és neje, Veres Aron és neje, özvegy Etlényi Lajosné, Almosdi Mihályné, Demeter János és neje. Számos kiránduló vett részt a mulatságon Csermőrlől, Pankotáról és Aradról a I. C. E. turistatársaság. Jelen voltak továbbá: Dr. Russu Emil és neje, dr. Traian Iuonag és neje, dr. Varga László, Gálík Gusztáv, Papp Tihamér, Varga Aurel, Feier Pavel és neje, Albi Gheorghe, Cismaş Pavel és neje, Roth Lajos és neje, Rossi Anjál, Müller Ferenc, Korcsog Andor és neje, Rossi János és neje, Pataki Lajos és neje, Scheer Sándor és neje, Kényi Gyula és neje, Sté. gelitz István, Benedek Dezső, Dumitras János és neje, Bauer József, Czeitler Antal, Strucz János és neje, Oana Teodor, Ungár László. Leányok: Cismaş Nera, Scherer Nusi, Szanda-nővérek, Kurta-nővérek, Voştinar Magdus, Hărăsz Mancsi, Cizmaş Rozalia, Ludányi Sári, Baul Fikucă, Schrenk Magdus, Bacsilla Ius, Rauf Tilda, Ferenczi Juci, Kapus Böske, Rossi Nusi, Fagaras Mici, Roşu Eva, Vagyon Mariska, Sodonan Ica, Sabau Voica, Bonczos Ibolya, Czégé Irénke, Kecské Piriike, Csendes Ius, Konya Rózsika, Trif Terus.

— Kiránduló tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak figyelmébe. Felhívjuk a tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak figyelmét arra, hogy a munkakamara által rendezendő áldóval kiránduláson Céhünk is részt vesz. A kétnapos kirándulás részvételi díja 350 lei mely összegben úgy az étkezés mint az elszállásolás benne van. A kirándulás résztvevőinek száma korlátozva van, ezért mindenkinek érdeke idejében jelentkezni, hogy részvételét biztosítsa. Jelentkezéseket elfogad tisztviselők és alkalmazottak részéről a Magán tisztviselők Temes-tartományi Céhének aradi tagozata Bul. Regina Maria 18. sz. alatt. Hivatalos órák minden este 7 órától 9-ig.

— Az Erdélyi Kármát Egyesület vasárnap Menyházán Czárán emlékünnepeit rendez. Indulás Aradról autokamionnal szombaton délután 3 órakor. Visszatérés vasárnap este. Program: Vasárnap reggel 6 órakor kirándulás a Tinosára, délelőtt 10 órakor szentmise, utána az emlékműnek megkoszorúzása. Délután fürdés és a márványbánya megtekintése. Jelentkezni pénteken estig Sándor I. és társa irodájában lehet.

— Kisderek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélihurutjánál reggel felkeléskor gyakran már egy negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. — Kérdezze meg orvosát.

— A Mars titka. Naprendszerünk egyik legtitokzatosabb bolygója, a Mars. A különös égitest a közel-múltban a világ érdeklődésének középpontjában állott, mert kőmányaia során túl közel került a földgolyóhoz. A titokzatos égitestről számol be rendkívül érdekes képes cikk keretében Tiszay Andor. A 68 oldalas albumalakú „Ünnep” ezúttal is gazdag tárházat nyújt a hívós és szórakoztató olvasnivalóknak és képeknek. Főelárulói: Journal Import, Oradea. Bulv. Reg. Ferdinand 46. Egy szám ára 15 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerfár. Piata Avram Iancu 12.
IANKA gyógyszerfár. Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerfár, Str. Mărăseşti 1.

SPORT KÖZLÖNY

Sulyos anyagi válsággal küzd az AMTE egyesülete

Kilátástalan a csapat rajtja a Nemzeti Bajnokságban — Május óta nem kaplak fizetést a játékosok — Tíz nappal a bajnokság kezdete előtt, nincs edzés az AMTE-nél

Az AMTE klubvezetőségének a körében hetek óta szakadatlanul tárgyalnak, hogy miképpen lehetne előteremteni azt a minimális anyagi bázist, amire a piros-fekete csapatnak a bajnokságban való elindulásához feltétlenül szüksége van.

Az áldozatra is kész vezetők most azonban olyan elháríthatatlan akadályok elé kerültek, hogy — sajnós — az látszik valószínűnek, hogy az AMTE csapata nem is rajtolhat a Nemzeti Bajnokságban, ahol az elmúlt évek folyamán annyi értékes győzelmet ért el és olyan előkelő szerepet játszott.

Csütörtök estére volt tervezve az utolsó sorsdöntő választmányi gyűlés megtartása, melynek határozni kellett volna a csapat helyzete fölött, azonban a gyűlést — hatósági engedély hiányában — el kellett halasztani. A bajnokság pedig már augusztus 27-én megkezdődik és így valószínűtlen, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt az összes függőben lévő anyagi kérdéseket sikerül elintézni.

A keddi edzésen alig néhány játékos jelent meg, azonban ezek sem öltöztek mezbe, hanem megtöngött megbeszélést tartottak, amelynek az alapján levelet intéztek az AMTE vezetőségéhez és a labdarugó szövetséghez.

A levelekben, melyeket minden játékos aláírt, leszögezték, hogy hónapok óta nem kaptak fizetést, sőt egyes játékosoknak még május óta van követelésük és addig nem hajlandók játszani, sem edzésen résztvenni, amíg az egyesület tartozását velük szemben nem rendezi.

A szövetséghez azért juttatták el a levelet, hogy az AMTE vezetősége esetleges szankciókat ne alkalmazhasson velük szemben. A játékosok már a szerdai edzésen egyáltalában nem jelentek meg és most várakozási álláspontot foglalnak el. Az egyik játékos véleménye szerint a helyzet sokkal súlyosabb, mint azt általában hiszik.

— Teljes jóakarattal állunk az egyesület mellé, — mondotta a volt válogatott játékos — és teljes izyekezetiünkkel szeretnénk az AMTE csapatában tovább játszani. Arra kérjük a vezetőséget, hogy teremtsék elő azt a valóban minimálisnak számító összeget, ami az elinduláshoz és a hátralékos fizetésekhez szükséges. Csaknem minden játékos megengedett a követeléséből, kiegyezett a klub érdekében, de amennyiben még ez sem segít, kénytelenek vagyunk tartózkodni a további nyilvános szerepléstől a klub színeiben, mert különben — idénykezdes után — nem szerződhetünk más egyesületbe. Ha az első bajnoki mérkőzést lejátszunk, akkor azután teljes ávet kell várunk, amíg más csapatban szerepelhetünk. Mi szeretnénk a legjobbban, ha minden simán elintéződik és akkor azután majd megmutatjuk, hogy érdemes volt bennünket pártfogolni és az egyesületet támogatni.

A Fekete-tengerre utazók figyelmébe

Constanta:

Palace-szálloda

modern üzeme. Teljes komfort, hideg-meleg folyóvíz, közvetlen tengerre nyíló szobák balkonnal.

Mamaia, Eforia közvetlen közelben. — OLCSÓ ARAK!

Igy beszél a játékos, aki végeredményben az egész csapat nevében szól hozzá az aradi sport pillanatnyilag legnagyobb problémájához.

A vezetőség azzal a végső gondolattal foglalkozik, hogy az egyik kitűnő játékos értékesítése révén igyekszik megszerezni azt az összeget, ami a rálátáshoz szükséges, azonban ez azt jelentené, hogy a kevés játékosal rendelkező AMTE-nak újabb súlyos megterhelést jelentő új embert kellene, az eladott futballista helyére szerződtetnie.

A játékosok mindenesetre nagy hibát követnek el akkor, amikor a edzéstől távol tartják magukat, mert az esetben, ha az AMTE

A magyar atlétikai bajnokság eredményei

A magyar atlétikai bajnokság szombaton és vasárnap zajlott le Budapesten. Mindkét napon egy-egy országos csúcst dőlt meg. Távolugrásban Gyuricza ért el pompás eredményt, míg 10 ezer méteren Szilágyi. Egy-két számot kivéve, az összes eredmények kitűnőek. Részletes eredmények:

Első nap: Távolugrás: 1. Gyuricza 751 cm. Országos csúcst! Régi csúcst: Balogh 749 cm., 2. Zajki 703 cm. 3. Vermes 698 cm. Rudugrás: 1. Zsuffka 390 cm. 2. Csútkay 360 cm. 3. Kiss 360 cm. 5000 m.: 1. Csaplár 14 p. 51.4 mp., 2. Kelen 15 p. 03.6 mp., 3. Németh 15 p. 04 mp. Gerelydobás: 1. Várszegi 65 m. 73 cm., 2. Szathmáry 60 m. 86 cm. 3. Csányi 60 m. 84 cm. 100 m. síkfutás: 1. Sir 10.7 mp. 2. Gyenes 10.8 mp., 3. Nagy 10.9 mp. 800 m.: 1. Iglói 1 p. 54.8 mp., 2. Aradi

1 p. 54.8 mp., 3. Rátönyi 1 p. 55 mp. 110 m. gátfutás: 1. Szabó Endre 15.8 mp., 2. Görög 16.1 mp., 3. Hikisch 16.3 mp.

Második nap: 200 m.: 1. Sir dr. 21.7 mp., 2. Gyenes 21.8 mp., 3. Szigetvári 22.1 mp. Súlylökés: 1. Darányi dr. 14.88 m., 2. Németh 14.72 m., 3. Rákhely 13.96 m. Magasugrás: 1. Cserna 185 cm., 2. Sárai 178 cm., 3. Molnár 174 cm. 400 m.: 1. Vada 49.2 mp. 2. Görkői 49.5 mp., 3. Sándor. Diszkoszvetés: 1. Kulitzi 46.07 m. 2. Madarász 45.79 m. 3. Józsa. 400 m. gát: 1. Polgár 56.1 mp., 2. Kiss 57 mp., 3. Verbóczi. Hármassugrás: 1. Dusnoki 14.73 m. 2. Somló 14.18 m. 3. Somogyi. 10 ezer m.: 1. Szilágyi 30 p. 54.6 mp. Országos csúcst! 2. Csaplár 30 p. 56.8 mp. 3. Kelen 31 p. 02 mp. Régi országos csúcst: Szilágyi 30 p. 56.8 mp. Kalapácsvetés: 1. Kemény 43.14 m., 2. Bertalan 36.65 m., 3. Buda.

Augusztus 20-án kezdődik Bécsben a főiskolások világbajnoksága, amely hét napon át tart. A világbajnokságra eddig 23 nemzet jelentette be részvételét: Románia, Magyarország, Olaszország, Németország, Japán, Jugoszlávia, Svédország, Norvégia, Spanyolország, Belgium, Görögország, Ir. Lett és Finnország, Litvánia, Peru, Észtország, Kína, Bulgária, Albánia, Hollandia, Délafrika és Szlovákia. A benevezettek közül hiányzik Anglia, Franciaország, az Egyesült-Államok és Lengyelország és — mint kiderült — ezek az államok a bécsi világbajnoksággal egyidejűleg Monte Carloban szintén főiskolások világbajnokságát rendeznek. Így tehát a sportba is bevonult a nagypolitika. Raiczky Imre a magyar főiskolások megbízottja, most Londonba utazott, hogy az ellentéteket elsimítsa és igyekszik rábírni az angol és francia főiskolások irányított hogy tekintsenek el az ellen-világbajnokság megrendezésétől. A magyar csapatot 145 versenyző képviseli Bécsben.

A romániai labdarugószövetség tegnap este döntött a Maros és a Gloria CFR közötti óvás ügyéről. A Maros óvását elutasították az A. lírába a Gloria CFR jutott be, ugyanakkor azonban Várdait, a megvesztegetéssel vádolt kapust és Farkast az ügyben szereplő másik személyt örökre eltiltottak minden sporttevékenységtől. A két döntés egymással homlok-egyenest ellentétben áll.

Az aradi Fortuna csapata vasárnap Kisenőn játszott és 3:1 (2:0) arányban vereséget szenvedett. A Fortuna játéka kiegyensúlyozottabb volt, azonban a kisenői Crisul lelkesedése különösen az első félidőben fölényt jelentett. A góllövők Igyártó dr. Popovici, majd Bradu, illetve Péter.

A Venus tovább folytatja csapatának megerősítését. Ha nem sikerül Seneczkit megszerezni, akkor vagy Fascineket, vagy Ludlt, esetleg Müllert a Hungáriából akariák középcsatárnak szerződtetni.

Aradváros tenniszbajnoksága, amelynek védnöke maga Vlad Alexandru polgármester holnap reggel 8 órakor veszi kezdetét az ifjúsági számokkal, a már megjelölt sorsolás szerint. A kijelölt versenyzőktől pontos megjelenést kérünk.

O KEDDI BAJNOKI TÖRPE EREDMÉNYEK: Olimpia—Unirea 1:0, ATE (SGA)—Crişana 4:1, AMTE (AMEFA)—Banatul 5:0, Gloria—Transilvania 1:0, 14 perc lejátszatlan. AAC (CAA)—Hakoah 0:0, 11 perc lejátszatlan.

Férfigyengeség

kezelendő az „OKASA” hormonos készítménnyel! Dr. Lahusen utasítása szerint.

Kisdobozt 350 lejért, nagy dobozt 650 lejért küld vidékre postautalvány ellenében Dr. Const. Guel Bucuresti, Calea Victoriei 33. (Palatul Frascatti.) Kívánságra kimerítő, gazdagon illusztrált broszúrát küld dímentesen, zárt horitékban, minden feltöltött személynek „Nifar” S. A. R. Serviciu Stiintific, Bucuresti, Str. Maria Rosetti No. 47.

indulása elől mégis elsimulnának az akadályok, a hátralévő tíz nap alatt nem lehet hozni az elmulasztott edzéseket. A csapat hogyan vehetné fel akkor első mérkőzésén a versenyt a megerősített és hetek óta tréningező Venussal szemben? Ha azonban az AMTE csapata visszalépne — ami Arad sportjának végső hanyatlását jelentené, — maguk a játékosok is jobban el tudnának helyezkedni, ha már formában lennének.

Mindenesetre Arad sportszerető közönségén a sor, hogy megmentse a kedvenc piros-fekete csapatot az összeroppanástól és az aránylag csékelő áldozatot kívánó lépéseket megtegye az AMTE csapatának a Nemzeti bajnokságban való szereplése érdekében.

Ujabb országos rekordok az ifjúsági országos bajnokságokon

Kolozsvár. Az országos atlétikai bajnokságok befejező részét hétfőn délután újabb nagy sikerrel rendezték meg, amelynek bizonyítékaként két új országos rekord és egy rekordbeállítás. Részletes eredmények a következők: 100 m. gátfutás: 1. Kiss Béla, Estia Sun 59.8 mp. országos rekord! 2. Báró Bánffy, KAC 62.8 mp. 3. Garay, Viitorul Dacia 65.8 mp. 1500 m. síkfutás: 1. Talmaci, Viitorul Dacia 4 p. 20.5 mp., országos rekord! 2. Koncz, Venus 4 p. 23.5 mp. 3. Skovara UDR 4 p. 26.8 mp. Hármassugrás: 1. Ionescu, Venus 13 m. 53 cm. 2. Hidiosanu, Venus 12 m. 75 cm. 3. Sujoc, Soimi 12 m. 69 cm. Gerelydobás: 1. Steian, KAC 46 m. 72 cm. 2. Hanek, UTE 46 m. 23 cm. 3. Neumann, Rapid 45 m. 0.5 cm. 200 m. síkfutás: 1. Cristea, Venus 22.8 mp. országos rekord beállítva!

Angyal 100 méteren megverte az Európabajnok Balket

A müncheni kétnapos uszóversenyek során a magyar vízipóló B) válogatott alaposan visszavágott az előző napi és meg nem érdemelt vereségéért. Két ízben is megverte a német B) válogatottat. A magyarok közül Angyal ismét győzött a 100 méteres mellúszásban és megverte a legjobb német mellúszót, Balket. Részletes eredmények:

Magyarország B)—Németország B) 5:0 (2:0) Győzött a magyar csapat, ahogyan akart. Különösen Kánásy volt jó, aki egymaga dobta a mérkőzés összes góljait.

100 m. mell: 1. Angyal (magyar) 1 p. 11 mp., 2. Balke (német) 1 p. 13 mp., 3. Nakache (francia) 1 p. 14.8 mp.

100 m. gyors: 1. Fischer (német) 1 p. 01 mp., 2. Eckenbrecker (német) 1 p. 01.2 mp., 3. Heibe (német) 1 p. 01.5 mp., 4. Dove (angol) 1 p. 01.6 mp., 5. Abay-Nemes dr. (magyar) 1 p. 02.7 mp.

7×50 m. váltó: 1. Magyarország 3 p. 26.5 mp. 2. Németország.

Magyarország B)—Németország B) 3:2 (2:0).

O TÖRPE BAJNOKI MÉRKÖZÉSEK PALYA BEOSZTÁSA AUG. 20-ÁN: Gloria-pálya: 9 óra, kor: Gloria—Unirea, 14.45 órakor: Transilvania—AMTE (AMEFA). — AAC (CAA)-pálya: 9 óra, kor: AAC (CAA)—Banatul, 10.15 órakor: Hakoah—ATE (SGA).

TEKESPORT

A Metalurgistul pályavárató tekeversenye

Min, már keddi számunkban röviden megemlékeztünk róla, legifjabb afilált tekeegyesületünk, a Metalurgistul augusztus hó 19 és 20-án, szombaton és vasárnap tartja pályavárató ünnepélyét és ezzel kapcsolatban nagyszabású avatóversenyt rendez, melyre az aradi afilált egyesületeken kívül a temesvári CFR jóképességű és szimpatikus csapata nyert meghívást.

A törekvő tekeegyesület, melynek csapata az eddigi szereplése folyamán általános szimpátiát szerzett, fáradhatatlan buzgalommal munkálkodik az avatóünnep és verseny előkészítésén, és minden bizonnyal első nyilvános társadalmi szereplésével sikert fog aratni.

Az avatóünnepség és verseny részletes programja a következő:

Augusztus 19-én este 8 órakor Pascu Gheorghe szövetségi kiküldött avató beszéde nyitja meg az ünnepélyt, mely után a társegyesületek üdvözlők a Metalurgistul-t. Ezután a tiszteletdobások veszik kezdetüket, melyen a nem versenyző egyesületi vezetők és társadalmi reprezentánsok vesznek részt és a három dobásból elért legjobb eredményt tiszteletdíjjal honorálják.

Utána este 9 órakor veszi kezdetét a csapatverseny, az Infratirea—Tricolor csapatmérkőzéssel, mely után az egyéni verseny kerül lebonyolításra. Az egyéni verseny öt pompás tiszteletdíjért — a győztes ezüst serleget kap — vasárnap egész délután folyik a versengés és d. u. 3 órakor zárul.

Vasárnap délután 4 órakor ismét a csapatverseny kerülnek sorra és d. u. 4 órakor az AAC (CAA)—Prietenii, majd 6 órakor a temesvári CFR—Metalurgistul csapatai küzdenek a pompás díjakért, melyek elsője egy nagy ezüst serleget, a második ezüst plakettet, a harmadik helyezett csapat pedig bronzplakettet nyer. A legtöbb fát elért aradi csapat 8 órakor tiszteletjátékot játszik a vendég CFR csapattal. A csapatversenyt a legtöbb fát elért csapat nyeri, az egyéni verseny pedig 3 dobás tarolásra megy.

Este 10 órakor társasvacsora zárja a kétnapos avatóünnepséget és ennek keretében történik meg a díjak kiosztása is.

Az aradi kerület egyéni tekebajnokságai. Mint már annak idején közöltük, a teke szövetség aradi kerülete az egyesületek kérését magáévá téve, az egyéni bajnokságok megrendezését az egyesületekre bízta, úgy hogy minden egyesület saját versenyzői részére, szövetségi megbízottak ellenőrzése mellett, saját pályáján rendezi meg az egyéni bajnokságot és a legjobb eredményt elért versenyző lesz a bajnok. Az egyéni bajnokságban minden versenyző 50 dobást 9—9 fára tesz — minden dobás után állítással — 50 dobást pedig tarolásra (vérző fára) és a végzett 100 dobás összesítése adja a vég eredményt.

Egyesületeink már mind lefolytatták házi egyéni versenyüket és már kialakult, kiket indítanak el a bajnoki versenyen, mert az esélytelenek indulása feleslegesen meghosszabbítaná, az amugy is sok időt igénylő verseny mielőbbi befejezését. Az egyéni bajnoki versenyeket az egyesületek a következő időpontban kötelesek lefolytatni: AAC (CAA): aug. 21-től, aug. 27-ig. Infratirea: aug. 28-tól, szeptember 2-ig. Prietenii: szept. 4-től, szept. 9-ig. Tricolor: szept. 11-től, szept. 16-ig. Metalurgistul: szept. 18-tól, szept. 23-ig.

A teke szövetség aradi kerületének elnöksége felhívja az egyéni bajnokságban résztvevő egyesületeket, hogy aug. 21-én este 8 órakor az intézői értekezleten megbízottjuk útján írásban jelentsék be, a részükre fenntartott napok melyikén és hány órakor folytatják le az egyéni bajnoki versenyüket, hogy a verseny érvényességéhez szükséges ellenőrző versenybírákat delegálhassa. Ki ezt elmulasztja, nem vehet részt a bajnoki versenyek rendezésében.

A Tricolor tréningnapjainak beosztása. A Tricolor ezúton is értesíti tekeosztályának tagjait, hogy a tartalékcsoport tagjai szerdán, első csapata pedig pénteken tartja edzését a jövőben.

O Németek nyerték Brassó város autós nagydíját. Brassóból jelentik: A nagydíjas autó és motorkerékpár versenyen német versenyzők győztek. Sportautók: (1500-on alól) 1. A. Reichenwallner német (FIAT) 56 perc 48.45 mp. 2. Fr. Hahnstein német 57 perc 33.24 mp. Sportautók: (1500-on felül) 1. Dr. Fritz Werneck német (BMW) 49 perc 51.34 mp. (94.820 km-es átlag). 2. P. Cristea román 49 perc 53.67 mp. Sport motorkerékpárok: 1. R. Tatusescu (BMW) 36 perc 17.08 mp. (71.200 km-es átlag). Tura motorkerékpárok: 1. I. Popa Norton 33 perc 11.40 mp. (78.120 km. átlag). A kolozsvári Pop Stefan DKW géppel negyedik lett 34 perc 26.94 mp. Oldalkocsis motorkerékpárok: 1. Ottó Pienitz Zwendorn 13 perc 01.11 mp.

Birói döntés is elismerte

a felekezeti iskolák jogát a községi segélyre

Kolozsvár. Az elemi iskolai oktatásról szóló törvény tudvalevőleg előírja, hogy a községek és városok a közoktatás segélyezésére költségvetéseikben megfelelő összeget vegyenek fel és ezt az összeget a felekezesek számarányának megfelelően osszák szét. Erről a határozothangy törvényről az illetékesek nem igen akarnak tudomást venni. Alig pár esetben fordult eddig elő, hogy a községek és városok kisebbségi egyházakat, mint iskolafenntartókat segélyezték volna, még azokban a városokban és községekben sem, ahol a kisebbségi egyházak tagjai többségben voltak. Ez alól az általános szabály alól dicséretes kivételt képezett a kolozsmegyei Szék község érdemes előjárósága, amely költségvetésében tanügyi célokra 36.000 lejt vett fel és úgy intézkedett, hogy ezt az összeget egyenlő részben osszák fel a széki görög katolikus és református egyház között.

A temesvári ügyvédi kamara a tökéletes nyelvtudás megkövetelését javasolja

az új tagfelvételeknél — Az elhangzott javaslatokat az országos ügyvédszövetség elé terjesztik

Temesvár. A temesvári ügyvédkamara rendkívüli taggyűlést tartott, amelynek napirendjén az ügyvédtörvény egyes szakaszainak módosítása szerepelt. Az ügyvédszövetség az ország valamennyi kamaráját felszólította, hogy terjesszen elő javaslatot az egyes szakaszok módosítására vonatkozóan, de a temesvári kamarában csak csekély érdeklődés mutatkozott a kérdések iránt. A kamara negyven tagja közül mindössze husz jelent meg a gyűlésen, amely azonban több érdemi felszólalásra adott alkalmat.

Elsősorban a tagfelvételi kérdést tárgyalták meg és a felszólalók egyöntetűen azt javasolták, hogy az ügyvédtörvényt olyképpen módosítsák, hogy a jövőben csak azt vehessék fel tagnak a kamarába, aki nemcsak „jó”, hanem „tökéletesen” bírja az állam nyelvét. Egyes felszólalók szerint ez a követelmény nem mondható kisebbségellenesnek, mert a fiatal generáció egyetemet végzett jogászai amugy is tökéletesen elsajátítják az állam nyelvét. Ezzel szemben az összeférhetlenség kritériumának kiterjesztését kérték, olyképpen, hogy az ideiglenes bizottságok elnökei, polgármesterek és alpolgármesterek közhivatali megbízásuk tartalma alatt ne folytathassanak ügyvédi gyakorlatot.

Több felszólaló azt kifogásolta, hogy a gyakornoki időt nem számítják be a katonai szolgálat időtartamába. Ezzel kapcsolatban a temesvári kamara azt javasolja, hogy a katonai behívások idejét számítsák be a gyakornoki időbe, ezzel szemben tiltsák meg az ügyvédeknek, hogy a gyakornoki idő után két évig közgyűzői okmányokat szerkesszenek. Tudomásul vették továbbá az ügyvédtörvény módosításának ama részét, amely az ügyvédek számára a tájár kötelező viseletét írja elő.

A kamarák romanizálásának kérdése ezúttal nem szerepelt napirenden, mert a felszólalók ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy meg kell várni a természetes fejlődés folyamatát. A fiatal kisebbségi nemzedék amugy is román iskolákban tanul és tökéletesen elsajátítja az állam nyelvét.

játítja az állam nyelvét, míg az idősebbek lassanként megöregszenek és nyugalmába kerülnek. Mindössze ama aggrály merülhet fel, hogy a fiatal román jogászok miként tarthatják el magukat a három évi gyakorlati idő elteltéig, amikor az ügyvédek átlagos havi jövedelmazása 1000—2500 lei között mozog.

Az elhangzott felszólalások alapján összegezett javaslatokat a kamara jegyzőkönyvébe foglalta és azt felterjeszti az országos ügyvédszövetséghez.

Vakmerő rablótámadás Longbeach üdülőtelepén

Gépfegyveres autókval és repülőgépekkel üldözték a menekülő banditákat

Newyorkból jelentik: Longbeach üdülőhelyen olyan vakmerő rablótámadás történt, amelyet keveset mutat fel a bűnügyi krónika. Hat bandita megtámadott egy bankkúldöncöt és egy rendőrt, aki a pénzzzállományt kísérte. A támadók lefegyverezték a rendőrt, majd a kúldöncöt elvették a hetvenezer dollárt tartalmazó táskát és a közelben álló gépkocsiban elbújtak. Hat rendőrautó, amelyek rádióval és gépfegyverrel voltak felszerelve, a rablók üldözésére indult és az üldözésben résztvettek a rendőrségi repülőgépek, valamint a parti őrhajók is, de a banditákat nem sikerült elfogni.

Bánsági háziipari cikkek és börgyártmányok iránt érdeklődik Amerika

A bánsági háziipar egész sorozat áruval képviseltette magát a newyorki vilákiállításán és a bemutatott cikkek általános sikerének máris megvan a reális eredménye. A munkakamarák szövetsége tegnap leiratot intézett a temesvári munkakamarához, amellyel közölte, hogy az amerikai iparosok és kereskedők egyik csoportja komoly ajánlatot tett bánsági háziipari cikkek és börgyártmányok vásárlására. A kereskedők csoportja a munkakamarák szövetségéhez intézte ajánlatát, amelyben leszögezik, hogy nagyobb mennyiségű árut akarnak exportálókra vásárolni. Ezért elsősorban az árak, a szállítható mennyiségek és a szállítási feltételek iránt érdeklődnek, ezzel szemben készfizetést ajánlanak fel dollárban. Az amerikai cégek érdeklődése elsősorban házi szőttekre, kerámiái tárgyakra, égetett fadiszekere, börgyártmányokra és égetett bórdíszítések-re vonatkozik, ezenfelül azonban számtalan más háziipari cikk iránt is érdeklődnek. A munkakamara már fel is szólította tagjait, hogy jelentsék be azokat az árukat, amelyeket határozott feltételek mellett, nagyobb mennyiségben tudnak exportálni Amerikába. Az ajánlatokat a munkakamara gyűjti egybe, szakszerűen véleményezi az egyes cikkeket, majd továbbítja a munkakamarák szövetségének, amely viszont közvetlenül összeköttetésbe lép az amerikai megrendelőkkel. A bánsági iparosok sok reményt fűznek az amerikai exportlehetőségekhez, mert az áruk minősége a newyorki vilákiállításán amugy is megállta a legszigorúbb próbát.

Megnyíltak

CARMEN-SYLVÁN
az O.R.T. VILLÁK

Szobaelőjegyzések:

ORT. Organizatia Romana de Turism s. a. r.
utazási irodánál:

ARAD, Str. Maresal Averescu 2.
BUCURESTI, Cal. Victoriei 70., Et. I.
valamint az ORT. villáknál CARMEN-SYLVÁN.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Azoknak az üzemeknek, amelyek fogyasztási adót fizetnek, nem kell raktárkönyvet vezetniük

Esetenként a malmokat is mentesítik a raktárkönyv kötelezettsége alól

Bucuresti. A pénzügyminisztériumnak azzal a rendeletével kapcsolatban, hogy minden olyan cég, amely forgalmi adót fizet, köteles tőhnek közzé adni raktárkönyvet is vezetni, egyben pedig az ellenőrző közegek kívánságára be kell mutatnia bármilyen más üzleti könyvet, a nyersanyagok be- és kiszállítási jegyzékeit, valamint a termelési jegyzékeket, most új rendelkezést adtak ki. Az enyhítő rendeletben a minisztérium mentesíti ezen kötelezettségek alól

mindazokat a vállalatokat, amelyek a szesztorvénny és a fogyasztási adótörvény rendelkezéseivel tartoznak, tekintettel arra, hogy ezeknél az üzemeknél amugyis különleges ellenőrzés van. Felmenti a minisztérium a raktárkönyvek vezetésétől a malmokat is, ahol ugy a buzaértékesítési, mint a forgalmi adótörvény alapján több raktárkönyvet is vezetnek. A malmoknak azonban ezt a mentességet kérvény alapján esetenként adják csak meg.

Intézkedések az ó-buza forgalomba-hozataláról

A nemzetgazdasági minisztériumban folytatják a munkálatokat az új buzaértékesítési rendszerrel kapcsolatban és tanulmányozzák az ó-buza kérdését is.

Mint ismeretes, július 17-én leltározták az ó-buza mennyiségeket és különleges rendszert állapítottak meg az export szempontjából. Mégpedig, a 2181—1939. számú minisztériumi jegyzőkönyv értelmében négyezer lei prémiumot állapítottak meg a tisztított vagonok után, amelyeket 1939. augusztus 31-ig kiszállítanak. Ugyancsak elhatározták, hogy az ó-buzára vonatkozólag nem kell igazolni, hogy az új buzaértékesítési törvény által megállapított minimális árat fizették érte.

Megállapították, hogy a jelenlegi ó-buza készletekből eddig nem szállítottak jelentősebb mennyiséget. Tekintetbe véve az ó-buza kitűnő minőségét, valószínű, hogy az augusztus 31-iki határidő lejártá előtti határozatot hoznak arra vonatkozólag, hogy az ó-buza is élvezze az új buzaértékesítési törvény előnyeit.

Egyébként végrehajtják a gazdasági bizottság azon határozatát, hogy limitálják a malmokban őrlésre kerülő buza hektoliter súlyát. Valószínű, hogy hektoliterenkénti 70 kilogrammos súlyban állapítják meg a limitet.

= Svájcban tenyészállatokat importál a kormány. kompenzációs alapon. A földművelésügyi minisztérium állatügyi igazgatósága útján jelentős számú tenyészállatot hoz be Svájcban kompenzációs alapon. Ennek érdekében, hogy a romániai állattenyésztők részére kedvező feltételekkel lehessen a tenyészállatokat behozni, a svájci állati eredetű romániai árukat fogadagnak el fizetésül. A két állam közötti ezenkívül megállapodott abban is, hogy a tenyészállatok vásárlása 20 lejjel alacsonyabb svájci frankárfolyamon történik. A behozott állatokat a szövetkezetek és szindikátusok útján adják majd el és az árakat az egyes állatok életkora, származása és szállítási költsége szerint állapítják meg. A napi 14 liter tejet adó svájci tehének ára 800 és 1200 svájci frank között lesz minőség szerint. Ehhez még hozzájön minden egyes állatnál 2500—4000 lei román behozatali vám. Azok a gazdák, akik svájci állatot akarnak venni, elő kell jeleztesse magukat és be kell jelentse azt az ösztömet is, amelyért állatot akarnak venni. A jelentkezéskor a bejelentett vételösszegnek legalább a felét be kell fizetni a Banca Naționalăhoz.

= A temesvári élelmiszeri cég pert indított a város ellen a piaci húsárusítás eltöltése miatt. Mint ismeretes, a temesvári városvezetés közegészségügyi okokra való hivatkozással eltöltötte az összes piacon a húsárusítást. A rendeletet a mészárosok sérelmesnek találták és az élelmiszeri cég segítségét kérték. Többszöri eredménytelen közbenjárás után most a cég közigazgatási perrel támadta meg a város rendeletét, amelyet törvénytelennek minősített. A közigazgatási bíróság tagjai között véleménykülönbség keletkezett és ezért új tárgyalást rendeltek el.

= Kivételesen gazdag ezüst-, ólom- és horganytelepet tártak fel Râmnic-megyében. Bucurestiből jelentik: Körévi kutatás eredményeként három román mérnök a Râmnic-hegységben gazdag ezüst-, ólom- és horganytelepeket fedeztek fel. Erről a vidékről már korábban gyanították, hogy itt van az ország talán legfontosabb bányászati zónája, ahol sok ezüstnek, ólomnak, horganynak, sőt arany is kell lennie. A Purcelu hegy alján egyébként ma is látható egy elhagyott kohó, amelyben a hagyomány szerint valamikor ezüstöt olvasztottak ki. Néhány héttel ezelőtt a három mérnök megkezdte az első feltárási munkálatokat és el is készült egy aknával. Tekintettel arra, hogy a bánya művelése még nagyon kezdetleges fokon van, az itt kitermelt érceket valamelyik erdélyi kohóban fogják feldolgozni. Az érc elszállítására egyelőre a Foresta-konzernhez tartozó Gât-féle fatermelő vállalat iparvasútját használják fel. Hír szerint ősszel a bányatulajdonosok saját modern feldolgozóüzemet akarnak felállítani Râmnic-megyében és akkor a banya kitermelését is kibővítik.

= Szeptemberre összehívják a céhek első országos kongresszusát. Bucurestiből jelentik: A munkakamarák országos szövetségének központjában vasárnap nagyfontosságú értekezlet volt, amelyen a különböző munkaadói céhek elnökei vettek részt. Az értekezleten elhatározták a céhek országos kongresszusának összehívását. Terv szerint a kongresszust szeptemberben tartják meg Bucurestiben a munkásság, a magántisztviselők és a munkaadó kisiparosok delegátusainak részvételével.

= SEPTEMBER ÉS OKTÓBERBEN IRJÁK ÖSSZE A FORGALMI ADÓKÖTELES VÁLLALATOKAT. Megítéljük, hogy a pénzügyminiszter a forgalmi adóköteles vállalatok összeírását rendelte el, amely összeírásnak a hó közepén kellett volna elkezdődnie. A közbejött események miatt a pénzügyminiszter az összeírást szeptemberre és októberre halasztotta el.

= A szeszjövődék intézkedése még nem oldotta meg a hunyadmegyei szilvakérdést. Közöltük, hogy hosszas tárgyalások után a szeszmonopol elhatározta, hogy a hunyad- és aradmegyei termelőkötől átveszi a cukrát 40 baniért cukorkonként. Ez az elhatározás tekintélyes segítség. A szilvatermeseknek az értékesítése azonban még mindig elég sok nehézségbe ütközik. A megyei szilvatermelők helyzetére már rámutattunk és felajánlottuk, hogy nincsenek kádak s így a szilvagyűjtés nehézségekbe ütközik. Pálunkafőző üst is kevés van a környéken. Emiatt a magánvállalkozók elhatározták, hogy lekvárfőző telepeket létesítenek Marosillyén, Dohrán és Algvogyon. Hátszegen a város üzembe helyezi a gyümölcsaszályt és a termelők rendelkezésére bocsátja. Még így is nagyon sok szilva fog ugyszólván eladatlannul maradni. Ezt csak úgy lehetne megelőzni, ha a monopol a cukrák előleget utalna ki és hozzásegítené a termelőket ahhoz, hogy megfelelő üstöt, edényeket szerezzenek be.

= Száz lakatossegédet, nemzetiségre való tekintet nélkül, elhelyez az Inspectoratul Muncii, Oficial de Plasare, Braşov, Str. N. Iorga 24.

Kartell kötöttek a romániai piacra az osztrák és magyar kaszagyarak

Egyelőre nem emelik az árakat és megmaradnak a fizetési feltételek is

Az elmúlt héten érdekes nemzetközi tárgyalások fejeződtek be Brassóban a magyar és osztrák kaszagyarak vezetői között. Tudvalevő, hogy a magyar és osztrák kaszagyarak között éveken át éles verseny folyt a romániai piacért. Ennek ellenére, hogy a szentgotthárdi magyar gyár tulajdonképpen ugyancsak osztrák érdekelt sőt volt a két állam gyárai között mindaddig éles árharc folyt, amely a kereskedőknek igen nagy károkat okozott. Különböző kezdeményezésre ugyszólván minden évben indultak tárgyalások ennek a harcnak kiküszöbölése érdekében, de eredménytelenül. Ebben az évben Bécs helyett Brassóban ült össze az öt ausztriai és a szentgotthárdi magyar gyár igazgatója. A tárgyalásokon részt vett ezenkívül Neumann Géza, a Continentala (volt Kern és Társa) vaskereskedelmi Rt. romániai ügyvezető igazgatója, a többi fiókvezetővel, valamint báró Andrányi Lajos, az Andrányi Károly és Fiai Rt. képviselője. A romániai érdekeltek erősen elősegítették a tárgyalások sikerét, különösen Neumann Géza ügyvezető igazgató, aki az árak és a kvóta kérdésében keletkezett ellentéteket hidalta át a gyárak képviselői között. A hét végén létrejött megállapodás értelmében ezután úgy a szentgotthárdi, mint az ausztriai kaszagyarak egységes árak és fizetési feltételek alapján látják el a romániai piacot. Az eladást a Continentala és az Andrányi cég vette át. Egyelőre sem az árakat, sem a fizetési feltételeket nem változtatják meg.

A főzeléktermelés fokozásával akarják emelni a konzervgyárak termelését

A földművelésügyi minisztérium megállapította, hogy a belföldi konzervgyárak sokkal kevesebbet termelnek, mint amennyit tudnának. Erre való tekintettel a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy segítségére legyen a konzervgyáraknak a főzelékfélék termelésének fokozásával, valamint abban a formában, hogy különféle megállapodásokat létesít a külfölddel a romániai konzervgyárak termékeinek fokozottabb elhelyezése és biztos piaca érdekében. Ezzel egyidejűleg a földművelésügyi minisztérium a takarmányok rendszeres akció útján való értékesítését is elhatározza.

= A légi postai küldemények részére speciális borítékokat hozott forgalomba a posta. A posta vezérigazgatóság a légi postai küldemények kiválogatásának megkönnyítésére elhatározta, hogy speciális borítékokat hoz forgalomba. Ezekért a borítékokért a posta nem kér ellenértéket, mert a borítékért fizetendő egy lei 50 banit a bélyegbe beszámítják. A rendelet szerint egy bizonyos idő múlva légipostai küldemények csak ilyen borítékokban szállíthatók. A borítékok átvitását rövidesen megkezdik.

= A Consum legújabb száma a hét aktuális eseményeiről az első forrásból számol be. A rendkívül gazdag tartalom szívesen kiemeljük a következő főbb cikkeket: Az utódállamok tárgyalásokat kezdenek a Caisse Comuna kérdésének végleges rendezésére. Románia augusztus 1-én államadóssági fizetési kötelezettségeinek pontosan eleget tett. A börtönök nyersbörkvitáit a nemzetgazdasági minisztérium rendelte szerint a nyersbörbeszerző állapítja meg. Huszszázalékos rentabilitás mellett nem fizet osztalékot a Ford Romana S. A. R. Utépítő vállalat, amely veszteséggel dolgozik. A textilüzemek és a háztartások pamutfonalszükségletének ellátására angol cégek megbízottjai folytatnak tárgyalásokat Bucurestiben. Az Európából Amerikába menekített tőkék közvetlen kezelésére a nyugateurópai vezető pénzintézetek fiókokat állítanak fel New Yorkban. Az angol-francia-amerikai valutaegyezmény felülvizsgálásáról is fog tárgyalni Morgensthan, az Egyesült Államok pénzügyminiszter. Közli a Consum legújabb száma vezető pénzintézeteinek felbecsült mérlegadatait, a legújabb cégbejegyzési híreket, közszállításokat, vállalati tőkeemeléseket, pénzügyi híreket. Kérjen mutatószámot a kiadónál, Cluj, Str. Regina Maria No. 45. Postafiók 127.

„MILWAUKEE“

utazások tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak

Földközi tengeri utazások:

Aug. 29-től szept. 16-ig.

Szept. 19-től okt. 8-ig.

Október 6-tól október 31-ig.

Valutáris nehézségek nincsenek

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika-Linie

hajóin.

Felvilágosítások és prospektusok

Hamburg-Amerika Linie

képviselőtől

Künstler Utazási Iroda

ARAD, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

Dr. Szász Pál váradvidéki utja

Az arad-szatmári vonalon lakó magyar gazdák sajátos helyzetét szükségessé tette, hogy az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület közvetlen helyszíni tanulmányozással próbáljon megoldási lehetőségeket találni. E célból dr. Szász Pál, az EMGE elnöke, Telegdy László ügyvezető alelnök és Konrád Rezső kerületi felügyelő közreműködésével Nagyváradon az érdekelt vidékek gazdaképviselőinek bevonásával értekezletet tartott.

A megbeszélés után az EMGE elnöke bejárta a margitta-érbogyoszlói, székelyhid-nagyvárad uti vonal mentén lévő magyar községeket, továbbá Tegled vidékét és Fugyivásárhelyt. Érbogyoszlón vasárnap délután nagyszabású gazdanap zajlott le, amelyen az EMGE elnöke beszédet intézett a hallgatósághoz.

A határmenti ut következtében dr. Szász Pál érintkezést keres az illetékes kormánytényezőkkel s ennek során tárgyalják meg a magyar gazdák jogos kívánságainak teljesítési módjait. Megjegyezzük kíváncsian, hogy népünk teljes mértékben tudatában van annak, hogy az ország lakossága nemzeti különbség nélkül eleget kell tegyen honpolgári kötelességeinek. Eppen ezért mindössze azt kéri, hogy az államhatalom vegye figyelembe különleges gazdasági helyzetüket s találjon módot arra, hogy a magasabb érdekekből következő intézkedések ne tegyék kétségessé az egyes földrajzi helyeken lakó gazdák megélhetését. A kormányhatóságokkal folytatott eddigi megbeszélésekből arra lehet következtetni, hogy meg van a teljes jóindulat a kérdéseknek az igazságosság szellemében való rendezésére.

— A liszt és a hus árának szabályozása. Az ármegállapító bizottság újra szabályozta a liszt- és hus árakat. Eszerint a 4-es liszt ára nagyban 7.50, kicsinyben 7.80, az 5-ös liszt ára nagyban 7, kicsinyben 7.20, a 6-os liszté nagyban 6.50, kicsinyben 6.80 lei. A húsárak változatlanok s csak a juhús ára emelkedett. Elsőosztályú juhús 20, II. osztályú 18, ürühús 22 lei kilogrammonként.

— Intézkedés a földművesek segélyezéséről. A földművelésügyi minisztérium szabályzatot dolgozott ki a földművesek felsegélyezéséről. Ezt a szabályzatot már át is küldték a legtöbb törvényelőkészítő tanáchoz, melynek harmadik tagozata véleményezi a javaslatot.

— Az autótörzsek mentése az autómobiladótól. A földművelésügyi minisztérium a pénzügyminisztérium tudomására hozta, hogy egyes pénzügyigazgatóságok autómobiladót vetnek ki az autótörzsekre, annak ellenére, hogy ezek mentesek az adótól. A pénzügyminisztérium ennek a közlésnek alapján haladéktalanul intézkedett hogy a traktorokra autómobiladót ne vessenek ki és az eddigi kivetéseket töröljék.

— Reaktiválják a Milóval Fatermelő Részvénytársaságot. Az aradmegyei Milóval Erdőpar Rt. felszámolás alatt álló vállalat részvényesei augusztus 24-én rendkívüli közgyűlést tartanak, amelyen kimondják a vállalat felszámolásának félbeszakítását és a cégtevékenység újbóli megkezdését.

— A POSTA MEGKEZDTE A REPÜLŐGÉPEN VALÓ CSOMAGSZÁLLÍTÁST. Bucurestiből jelentik: A postaigazgatóság kőthónapi kísérletként augusztus 15-ikével bevezette a repülőgépen történő csomagszállítást. A repülőgépekre legfeljebb 10 kilós csomagokat vesznek fel. A csomagokat megérkezésük után fél órán belül kézbesítik és ugyancsak a légi járat gépkocsija viszi ki a szállításra kerülő csomagokat. A fővárosban a postahivatalok viszik ki és hordják be a repülőgépre szülő, vagy repülőgépen érkezett csomagokat. A csomagokért a rendes szállítási díjon kívül minden megkezdett kilométert 27 lei külön díjat kell fizetni bármilyen távolságra az ország határain belül. Külföldre is lehet husz kilóig terjedő súlyú csomagokat repülőgépen szállítani, azokba az államkőba, amelyek benne vannak az 1939. augusztus 1. kiadású tarifában. Külföldre csak ott lehet repülőcsomagokat feladni, ahol vámhivatal is van. Ezzel egyidejűleg a posta a repülőpostával továbbítható levelek részére külön borítékokat is hozott forgalomba 1.50 leies áron. Az ilyen levelekre csak a szokásos belföldi portóbélyeget kell ragasztani. Külföldre ezek a borítékok nem érvényesek egyelőre.

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 17.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, háztartási és orvosi tanácsok, lemezek. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizálásijelentés. 13.05: Nyári szalonzenekar, Petre Gusti énekével. 13.45: Felolvasás. 13.55: A zene folytatása. 15.15: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszéri kulturális közlemények. 19.17: Filmzene lemezek. 20.05: Constantin Ghera előadása a régi világ utairól. 20.20: Nicolae Serbanescu ének. 20.40: Nicolae Cucu xilofonozik. 21: Szimfonikus hangverseny lemezekről. 22: Hírek, sportközlemények. 22.15: Könnyű zene lemezek. 22.30: Egyveleg német dalokból lemezek. 23: Hírek. 23.15: Német dalok lemezek. 23.30: Román adás Németország részére.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, éter, közlemények. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Katonazenekar. 13.40: Pontos időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14.30: Iljicsky László szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Vizváry Mariska háztartási előadása. 17.56: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. 18.10: Havasi pásztork. Tamási

Aron elbeszélése. 18.35: Katonáné, Varga Irén magyar nótákat énekel. Asbóth Gyula tárogatózik, kíséri Kiss Lajos és cigányzenekara. 19.45: A magyar válogatott vívók készülődése a világhajnokságra. 20.15: Hírek. 21.35: Az én rádióműsorom. 22.40: Hírek időjárásjelentés. 23: A Chappy-jazzzenekar játszik. 24: Rendőzenekar.

Budapest II. 20: Bárány Sziszi hegedű, zongorakísérettel. 20.30: Benedek Elek a székely mesemondó. Gaál Endre előadása. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Rádiózenekar. 14.50: Lemezek. 18.45: Népies zene. 19.20: Rádiózenekar. 20.05: Népszerű zene. 21: Vidámság. 22: Népdalok. 22.30: Lemezek. 23.15: Tánczene.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizálásijelentés. 13.05: A rádiózenekar. Ion Ghica énekszámaival. 13.45: Felolvasás. 13.53: A zene folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A zene folytatása. Román dalok. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Az irodalmi és művészeti élet Angliában. 19.17: Különféle hangszerszólók lemezek. 20.15: Florica Cristoforeanu énekel. 20.40: Gheorghe Iarosevici cselőművész. 21.05: Rossini: A sevillai borhélv. Három felvonásos opera, lemezek. 22.45: Hírek, sportközlemények. 22.50: Hírek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, éter, közlemények. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Péry Kató, az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri vitéz Ponorác István. 13.40: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: A rádió diákfórája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.30: A régi közös hadsereg indulói. 19.30: Sportközlemények. 19.45: Ruszinnelvi előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.30: Leonardo da Vinci repülőgépe. Hangjáték három részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Mursi Elek cigányzenekara.

Budapest II. 20.30: Szimfonikus Szergej orosz balalaikenekara. 21: Hírek. 21.20: Bismarck és Magyarország. Irta Tóth László egyetemi tanár. Felolvasás. 21.50: Magyar szerzők tánclemezei. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 14.55: Lemezek. 18.45: Népies zene. 19.20: Orosz románcok. 20.05: Rádiózenekar. 21: Zágráb. 23: Hírek. 23.15: Kétzongorás hangverseny. 23.45: Lemezek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Idősebb intelligens asszony, ki a háztartást és gazdaságot perfektül vezeti, azonnali állást keres. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 3683

Irodai teendőkből, valamint pénztárkezelésben könyvelésben teljesen jártas íróakasszony, aki kitűnő referenciákkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Szíves megkereséseket „Tökéletes munkaadó” jellegre a kiadóhivatalba kér.

Perfekt csecsemőgondozónő éves bizonyítványokkal állást keres. Vidékre is megy. Cimeket a kiadóba kér. 3689

Órálós perfekt szakácsnő azonnali állást keres. Cím Str. Cantacuzino 6. 3691

ALKALMAZÁST NYER

Vízondolási segédet felvessz „Eli” salon Str. Marasesti 1. 3685

Jómegjelenésű, némi garanciával rendelkező, románul beszélő nő, esetleg férfi jó fizetéssel állást kaphat. Cím: Depot Sacha, P. Avram Iancu 17.

Masamódlány állandó munkára, jó fizetéssel felvétetik. Schön Anna, Str. V. Goldis 1.

30 év körüli jobb jöltűző házvezetőnő keresek vidékre. Cimeket a kiadóba kérek. 3696

Fogorvosi asszisztensnő, fiatal, jómegjelenésű keresek. Szaktudás nem szükséges. Jelentkezni délből kettőkor. Dr. Székely, Str. Consistoriului 2. 3697

ÜKÁS

Nyugdíjas párnak alkalmas 2 szobás, előszobás lakás, valamint egy szobás lakás kiadó. Str. Moise Nicoara 6. 3687

Háromszobás modern földszinti és másodemeleti lakás november elsejére kiadó. Str. Closca 7. 3682

Egy gyermekes család keres két butorozott szobát fürdőszobával, konyhahasználattal szeptember 1-re. Cimeket a kiadóba kérünk. 3681

Szépen butorozott erkélyes szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Resca, Str. Consistoriului 11. 3698

Uri villa

6 szobás magánház, bőséges teljes konforttal, garázzsal, park-udvarral, Str. Sineai 13 november 1-re kiadó. Bővebbet: Bul. Carol 68. Földszint jobbra. 3688

Kiadó modern lakások, uccai háromszobás november elsejére, és egy szobás udvari azonnalra, Russu Sirianu 3. 3693

Egy és kétszobás balkonos urilakás ui házban szeptember 1-re is kiadó. Bul. Carol 68. 3629

Keresek magánházat bérbe

3-4 szobával, összkonfortos november 1-re. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 3672

VÉTEL-ELADÁS

Egy teljesen ui bölcsőgy eladó. Str. Simion Barnutiu 1-a. 3686

Tölgyfahordót vagy kádat kb. 40 hl, tartalommal használható állapotban keresek megvételre. Blum, Arad, Calea Saguna 165. Telefon: 13-63. 3684

Elsőrendű Thék

magyar gyártmányu hangverseny zongora eladó. Bővebbet a kiadóban. 3596

SZILAGYI „YOGHURT”
UDT
HUSZT 8852
Str. Mocioni 18.
Telefon 15-22.

INGATLAN

Calea Aurel Vlaicu 137
számu ház bérbeadó,
esetleg eladó. Bővebbet
a kiadóban. 3597

KÜLÖNFÉLEK

Jómenő, gyárisan berendezett huszarnok házzal együtt eladó. Bővebbet Wagner Károly, Pancota. 3695

Ui férfi és női fodrászüzlet a Minorita palotában. Szíves pártfogást kér! Piroskyné. 3690

Haláleso!

elutazás költözéskor kifizetés veszek közpénztört ócska butorokat, ruhaheműket, ágyneműt, matrácot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, rövid és hosszú zongorákat, könyveket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, Vásárolók lakásban és padlásán heverő bármilyen felesleges holmit üm-lomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra, Levelezőlap, vagy személyes hívásra házhoz küldök. Gáldu-ucca 5. STEINER SÁNDOR

Legújabb jelentéseink:

Közvetlen tárgyalások a danzigi szenátus elnöke és a lengyel főbiztos között

Beck bizik a békés megoldásban

A „Times” feltűnést keltő vezércikke

Danzig: Kodaczky danzigi lengyel főbiztos szerdán délelőtt 11 órakor rövid megbeszélést folytatott Greiserrel, a danzigi szenátus elnökével, majd visszatért Varsóba.

Az angol lapok úgy tudják, hogy Danzigban ma, vagy holnap megkezdődnek az úgynevezett béketárgyalások. Greiser a danzigi szenátus elnöke, Kodaczky lengyel népbiztos és Burghardt népszövetségi főbiztos között. A News Chronicle úgy tudja, hogy a tanácskozások már szerdán megkezdődtek. Ezzel a hírrel kapcsolatban érdekes jelentést közöl a Daily Express, amely szerint napok óta

Danzigban tartózkodik Justinian márki olasz megbízott, akit Clano gróf küldött megfigyelőnek Danzigba.

Ez a lap is értesült arról, hogy a közeljövőben összeül a danzigi ügyet intéző hármass-bizottság, amelynek tagjai az angol külügyminiszter, valamint a francia és a svéd kormány megbízottjai, akik megvitátják Hitler német birodalmi vezér danzigi terveit.

Halifax lord angol külügyminiszter állítólag most tanulmányozza Hitler bizalmas közleményét, amelyet a tárgyalás tette és amelyekről a jövő héten számol be ennek a hármass tanácsnak. Burghardt népszövetségi megbízott hír szerint az angol külügyminiszter felkérésére folytatott bizalmas tárgyalásokat Berchtesgadenben Hitler kancellárral. Erről a tárgyalásról

a danzigi népszövetségi főbiztos bizalmas jelentést tett az angol külügyminisztériumnak.

A jelentés fontosabb részeit az angol külügyi hivatal sürgősen közölte a jelenleg Skóciában üdülő Chamberlain angol miniszterelnökkel is. Mindezekről a bizalmas tanácskozásokról azonban a sajtó nem kapott eddig semmiféle értesítést.

Párisi jelentés szerint a francia fővárosban is azt hiszik, hogy

a békés megoldás lehetősége Danzig kérdésében közelebb áll, mint bármikor és megjavultak a kilátások a megengedésre.

A tanácskozásokról szóló jelentések Londonból megérkeztek a francia külügyminisztériumhoz is, de azok tartalmát szigorúan titkolják. A Martin szerint Burghardt részletesen tájékoztatta az angol kormányt Hitlerrel folytatott megbeszéléséről, de ezt megelőzően nem kért semmiféle tanácsokat Londontól.

Az Excelsior, amely gyakran tükrözi vissza a hivatalos körök felfogását, ezt írja:

A két nyugati demokráta nagyhatalom sohasem zárkózott el a danzigi kérdés békés megoldása elől.

A megengedést mindenki kívánatosnak tartja. Németországnak azonban bizonyítékot kell szolgáltatnia, hogy tiszteletben tartja vállalt kötelezettségeit.

Jól értesült berlini politikai körökben semmit sem tudnak azokról a hírekről, amelyek az öt nagyhatalom külügyminisztereinek találkozásáról szólnak. E hírek szerint az öt nagyhatalom külügyminisztere a danzigi kérdés megtárgyalására ülne össze.

A Daily Express úgy tudja, hogy Burghardt népszövetségi biztos össze akarja hívni a Népszövetség danzigi hármass bizottságát, amely Anglia, Franciaország és Svédország külügyminisztereiből áll és amely Halifax lord elnökletével ülne össze. Célják azt a hirt, mintha Danzigot ketté akarnák osztani és az egyik részt Németországhoz, míg a másikat Lengyelországhoz csatolnák.

Beck: Remélem, hogy a háború nem következik be

Varsó: A News Chronicle tudósítója felkereste Beck lengyel külügyminisztert, aki hosszasan nyilatkozott a lengyel külpolitikáról. Arra a kérdésre, hogy a háború elkerülhető-e, Beck külügyminiszter a következőket válaszolta:

— Amíg egyetlen állam se ragadtatja magát jóvátehetetlen tettekre, addig mindenesetre fenttartható a béke. Egyoldalú engedményeket nem lehet tenni Európában a mai viszonyok között. Az egyoldalú engedmények kaotikus állapotba taszítanák Európát. Remélem, hogy a háború nem fog bekövetkezni. Akár erősebbek, akár gyengébbek vagyunk, előállhatnak olyan viszonyok, amelyek között vállalnánk a háborút. A lengyel nép katona nép. Ha rákényszerítik, akkor nem riad vissza a háborútól. Európában ma mindenki arra törekszik, hogy a nemzetközi helyzetet megjavítsa, és megtisztítsa minden meglepetéstől. Danzig mai helyzete szimbólum és ennek következtében a danzigi probléma európai problémává nőtt.

Az újságíró ama kérdésére, hogy ez a probléma békésen megoldható-e, Beck külügyminiszter utalt arra, hogy a békés megoldást már március 28-án ajánlotta.

A lengyel—magyar viszonyról szólva, a következőket mondotta:

Pozitív programot állapít meg a „békearcvonal”

London: Times szerdai száma vezércikkben meglepő terjedelemben és feltűnést keltő megállapítások kíséretében foglalkozik a békearcvonal terveivel. A békehatalmak legközelebbi feladata az lesz, hogy

megállapodjanak pozitív programjuk közös alapvonalaiban és azokat a világ elé tárják. Bizonyos feltételek mellett nyitva hagyják majd az utat a tárgyalások számára is.

Ezek a tárgyalások azonban már eleve kudarcra lesznek ítélve, ha nem biztosítják, hogy a tárgyalások csak akkor vezetnek eredményre, ha a birodalom feladja a német életéről vallott jelenlegi nézeteit. A német életéről vallott felfogásokat azaz indokolják, hogy blokáddal ellen kell védekezni. Németország biztonságát és jövőjét azonban való-

— Ha lehetséges a nemzetek közötti igazi rokonszenv, akkor ilyen van Magyarország és Lengyelország között. Az utolsó husz esztendőben Lengyelország több ízben támogatta Magyarországot politikailag. A múltban a magyaroknak kitűnő emlékező volt a függetlenségük iránt, — fejezte be nyilatkozatát a lengyel külügyminiszter.

A német sajtó erőyes állásfoglalása

Berlin: A D. N. B. közli: A német sajtó határozott hangon utasítja vissza a francia és angol sajtó által terjesztett híreket, amelyek arról írnak, hogy a danzigi problémát megbeszélésekkel intézik el. A Deutsche Allgemeine Zeitung így ír:

— Semmilyen megbeszélés nem határozhat másként, mint ahogy Danzig német város és éppen ezért mi németek biztosak vagyunk benne, hogy a folyosó kérdését is a német érdekek szem előtt tartásával oldják meg.

A többi lapok is hasonló hasonló hangon írnak a danzigi problémáról. Az általános sajtóvélemény megegyezik abban, hogy

nem akarnak megegyezéssel megoldást, hanem Németország jogait óhajtják érvényesíteni.

A danzigi kérdés nem képezhet problémát — írja a Lokalanzeiger — mert Danzig német város, amely Németországhoz tartozik. A Németország testéből kiszakított folyosó sem képezhet problémát. Hasonló körülmények között nem lehet szó megbeszélésekről, sem kompromisszumos megoldásról, — fejezi be cikkét a lap.

jában a német nép eszmévilága, ügyessége és feyelme biztosítja.

A leszerelésnek kell eljőnnie, hogy a valóban szerves béke irányában előrehaladást lehessen felmutatni.

Az élet-térrel vallott felfogásnak el kell tűnnie és a cseheknek vissza kell kapni szabadságukat, hogy önrendelkezési jogukat gyakorolhassák.

A gyarmati téren a jogos igényeket ki kell elégeztetni.

A Times nem közöl részleteket a tervről, de úgy véli, hogy

ha a legközelebbi háború után ugys békekonferenciát kell tartani, miért ne tartanák meg ezt a legközelebbi háború előtt

— teszi fel a kérdést a Times.

A francia feltételek

minden jog fenntartás nélkül továbbra is érvényben maradjon.

2. A megoldási tervet Lengyelországnak is jóvá kell hagyni.

3. Elegendő biztosítékok szükségesek ahhoz, hogy ez a megengedés ne legyen kiindulópontja újabb német követeléseknek.

Páris: Corbin francia nagykövet Londonba érkezett és Bonnet részéről üzenetet hozott, amely szerint semmiféle javaslatot nem vehet figyelembe a francia kormány, ha azok nem tartalmaznak az alábbi feltételeket:

1. Lengyelországnak Danzigra vonatkozó

Lengyel-danzigi határincidens

Danzig. (Radar.) Súlyos határincidens történt szerdán hajnali 3 óra 20 perckor a danzigi területen lévő Kohling községben Tozev és a szabadváros közötti országhatáron. Az incidens során egy lengyel határőr megölték. A Havas ügynökség jelentése szerint a lengyel katona danzigi területre lépett és amikor a danzigi határőrök megállásra szólították fel, lövéssel fenyegetőzött. Amikor lövésre emelte puskáját, egy danzigi határőr agyonlőtte.

LEGUJABB SPORT

A galati-i Gloria CFR tárgyal Szurgyi és Slivác átadásáról

A galati-i csapat megbízottai Aradon

Ma délután Aradra érkeztek a galati Gloria CFR-nek, az új A. ligás futballcsapatnak megbízottai, hogy az AMTE-val játékosok iránt kezdjenek tárgyalásokat. Mint lapunk más helyén megírtuk, a szövetség az elmúlt napon hagyta helybe a Gloria CFR eredményeit és minősítette a galati csapatot végleg A. ligás egyesületnek. Az AMTE csapatából Szurgyi, a kitűnő fedezetjátékos és Slivác, a válogatott

hátvéd érdekli a galatiakat. Az AMTE Szurgyi átadásért 120 ezer leit kér, míg Slivác „vételára” meghaladja a 200 ezer leit. Amennyiben a játékosok ügyében megengedés történik, az AMTE megfelelő összeghez jut a bajnoksághoz való rajthoz. Mindenesetre úgy Szurgyit, mint Slivácot helyettesíteni kell, ami a két játékos képességeit figyelembe véve, nem lesz könnyű dolog, különösen néhány nappal az idénykezdés előtt.